

Naročnina

za državno SHS:

za mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENEČ

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratov:Enostolpna petiina vrsta
mali oglasi po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglasil v uredniškem delu
vrstica po Din

Pri večjem naročilu popust.

Izloha vsak dan izvzemši
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopis
se ne vračajo; neuradna pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnštva 328.**Političen list za slovenski narod.**Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.**Ob otvoritvi V. ljubljanskega velesejma.**Danes dne 29. t. m. dopoldne se otvori
V. ljubljanski velesejem.Ni nam treba ob tej priliki naglaševati
važnosti te institucije za Slovenijo in sploh za
celo državo, kajti že dejstvo, da se vrši v Ljub-
ljani petič velesejem, govori dovolj. V intere-
su naše gospodarske in razvijajoče in splošne
institucije ohrani.Letošnji velesejem se vrši ravno v dobi,
ko zavzema kriza v našem gospodarskem živ-
ljenju vedno večji obseg. Le malo panog slo-
venskega gospodarstva se razvija ugodno, do-
dajmo ogromna večina preživlja težke čase.Naše kmetijsko prebivalstvo se vedno bolj
pogreza v dolgove. Komaj so se kmetje v vojni
in po vojni rešili hipotekarnih bremen, že je
nastopilo novo zadolževanje. Dvig dinarja in
ogromni padec cen lesu, še bolj pa živini sta
povzročila občutno krizo v našem poljedelstvu.
Znano je namreč, da sta glavna prebitka naš-
ega kmetijskega gospodarstva: les in živina.In naj govorimo še o davkih? Poglavje
davkov tvori najzlastnejši del o sedanjih
gospodarskih razmerah. Obremenitev narod-
nega dohodka, ki se zmanjšuje radi krize, ne
pa narašča, je postala izredno težko breme.
To breme ne zadržuje samo razvoja našega gos-
podarstva, ampak naravnost ubija že obsto-
ječe gospodarske pridobitve. Mislimo, da je
postalo dovolj jasno, da je davčna obremenite-
tev Slovenije dosegla svoj višek, preko kate-
rega ne moremo iti, če nečemo uničiti na tiso-
če eksistenc in jih pograti v tujino.Prilike v naši industriji, obrti in trgovini
tudi niso rožnate, da ne poredimo, slabe, kar
bi bolje odgovarjalo resnici. Veliko število
konkurzov, ustavitve obratov, redukcija po-
slovanja, pritisk na delavstvo za znižanje
plač — vse to so znaki krize tudi v teh pa-
nogah. Tudi industrija, obrt in trgovina obču-
tijo na svojih žepih davčni vijak, ki si je moral
poiskati vire dohodkov — pri proletariatu,
kateremu zmanjšuje njegov zaslužek. Ne moti-
mo se, če trdimo, da slovenska industrija in
obrt nista več zmogni konkurence ravno radi
davkov. Čudno je, pa vendar razumljivo, da
morajo pridobitniki Slovenije, Hrvatske in
Vojvodine plačevati relativno najvišje davke,
pridobitniki Bosne in Srbije pa najmanjše.
Naša industrija, ki je v prvih poveljnih letih
misllila osvojiti vsa tržišča v južnih delih drža-
ve, tega ne more sedaj več, ker ji to onemo-
goča davčni pritisk.Izseljevanje se je zopet pričelo. Komaj je
med vojno in v prvih poveljnih letih nekoliko
prenehalo, je zopet začelo odvajati slovenske-
mu narodu njegove delovne moči v najlepši
dobi. Južni kraji, Zagreb, ki bo kmalu nado-
mestoval, kar se tiče izseljevanja, Slovenecem
Trst, Francija, Belgija, Holandija, v te kraje
se je usmerilo naše izseljevanje namesto v
Ameriko in Vestfalsko.Vse to je resen memento naši državni
upravi. Nikjer ne najdemo zadostnega razume-
vanja za naše potrebe in naše gospodarstvo
je navezano na samopomoč, ki pa je uspešna
le takrat, če sodeluje državna uprava. V se-
danji gospodarski krizi pa pospešuje vlada s
svojo gospodarsko politiko še večje zapletitve.
Naj opozorimo na novi carinski tarif, ki ni
prinesel kmetijskemu prebivalstvu prav nič,
industriji pa nesistematično zaščito. Podobno
bo najbrže z novimi železniškimi tarifi, kjer
niso imeli prilike sodelovati gospodarski in
drugi strokovnjaki, kar je v dobi demokracije
nekaj nerazumljivega. Znižanje tarifov bomo
pozdravili z največjim veseljem.Se je čas, da se usmeri državna politika v
blagodejno smer.Odporna moč slovenskega naroda je ve-
lika in upamo, da bo bodočnost Slovenije
lepša, kakor jo slikajo sedanje perspektive.
Ravno velesejem nam daje sliko pridnosti
naše industrije, našega obrtništva in trgovine.
Slovenska industrija, obrt in trgovina bodo
pokazali rezultate svojega dolgoletnega dela.
Tega dela ne smemo uničevati, pač pa mora-
mo gledati, da ga vzdržimo in da dajemo mož-
nost razvoja našemu gospodarstvu.Zato naj bo letošnji velesejem opomin
našim državljanom, da je njihova dolžnost po-
pirati gospodarski razvoj, ne pa ga zavirati.
Podpirali ga bodo le s pametno in blagodejno
gospodarsko politiko.**Pred fuzijo JMO in DS?**Belgrad, 28. avg. (Izv.) Danes predpoldne
se je vršil v narodni skupščini zelo važen po-
litičen sestanek med Hasan Milkovićem ter
Ljubo Davidovićem. Temu sestanku se v me-
rodajnih političnih krogih pripisuje velika
važnost, ker se smatra, da je Hasan Milković
oseba, ki uživa spoštovanje ter zaupanje par-
lamentarnega kluba JMO ter dr. Spaha sa-
mega. H. Milković je doslej izvršil v politič-
nem življenju nekaj važnih misij. Enemu delu
razgovora med Ljubo Davidovićem ter Milko-
vičem so prisostvovali kot zastopniki Demo-
kratske stranke dr. Ribar, Grel in Vlačić.Domneva se, da je dobil H. Milković za
ta razgovor pooblastilo od vodstva JMO indr. Spaha, in se verjue, da so se ob priliki
tega razgovora ugotovili detajlni pogoji za fu-
zijo JMO in DS. Naravno je, da se z največ-
jim zanimanjem pričakuje kongres JMO, ker
se bo sklepalo o fuziji z Demokratsko stran-
ko, pa tudi kongres Demokratske stranke, ki
se ima vršiti koncem septembra in ki se bo
na njem takisto razpravljalo o tem predmetu.
Kakor kažejo znamenja, izgleda, da so se za
ta korak izvršila vsa potrebna pripravljala
dela, tako od strani JMO kakor DS. Zato se
računa, da bo ob jesenskem zasedanju narod-
ne skupščine že formirana edinstvena parla-
mentarna grupa, ki bo štela 51 poslancev.**Zaključek mednarodnega profesorskega kongresa.**Belgrad, 28. avgusta. (Izv.) Danes se je
zaključil mednarodni profesorski kongres. Na
programu je bila otvoritev šolske razstave.
Razstave, ki jo je otvoril pomočnik ministra
prosvete g. Kačić, so se udeležili zastopniki
inozemskih profesorskih društev. Na tej raz-
stavi vidimo vse, kar je v zvezi s sred. šol-
lami. Zastopane so vse naše srednje šole, za-
stopan pa je tudi poseben oddelek Doma sle-
pih v Zemunu ter pomladka Rdečega križa.Nato se je zborovanje nadaljevalo in se
je sprejelo več resolucij o novem učnem pro-
gramu, ki naj se uvede na srednjih šolah. Ob
zaključku se je prečitalo pismo italijanskeProfesorske zveze, ki se opravičuje, da ni
mogla poslati pravočasno svojega delegata,
ker je bil prvotno določeni delegat v zadnjem
trenutku nujno zadržan.Kongres je prejel vse polno pozdravov iz
vseh držav. S tem je bil kongres zaključen.Po zaključitvi se je še vršila seja general-
nega profesorskega tajništva, kjer je gene-
ralni tajnik g. Bellet poročal o delu v pretek-
lem letu in o tem, da je k Mednarodni profe-
sorski zvezi pristopila tudi Letonska. Ob kon-
cu se je g. Bellet zahvalil vsem navzočim de-
legatom za pažnjo, ki se je posvečala temu
prevažnemu kongresu.**Pred preokretom v Bolgariji?**Sofija, 28. avg. (Izv.) Seja narodnega so-
branja je sklicana za torek 1. septembra. Po-
slanci se brzojavno pozvajo v Sofijo. Za sre-
do dne 2. septembra je določen razgovor o
»Demokratečeskem Zgovoru« in o eventu-
alni rekonstrukciji vlade.Belgrad, 28. avg. (Izv.) Bolgarski radi-
kali delujejo živahno na to, da se demokrat-
ska, socialistična, radikalna in zemljoradniška
stranka formirajo v enotno stranko. Veruje
se, da je to najbolj posrečena kombinacija,
ki bi mogla v današnji kaotični Bolgariji
ustvariti red. Glasom poročil bo podal mini-
strski predsednik Cankov ostavko, čim se se-
stane sobranje. Sedanji ministri Kalfov, To-
dorov in Milov bodo zapustili Bolgarijo; prvi
se namerava umakniti v Pariz, drugi v Ber-lin, tretji pa v Varšavo. Vlado bo po doseda-
njih vesteh sestavljal g. Lapšev, morda tudi
Malinov, ki posebno v zadnjem času jako
mного govori o tem, kaj bi bilo treba v Bol-
gariji ukreniti.V izjavah g. Cankova je opaziti precej
kontradikcij. Tako je pred nedavnim izjavil,
da vlada ne misli odstopiti, ker ni zato niti
notranje-političnih, niti zunanje-političnih raz-
logov. Ugiblje se, da je g. Cankov namenoma
dal to izjavo zato, ker je kralj pred nedavnim
odrekel svoj podpis za izvršitev 23 smrtnih
obsodb, in da je na ta način hotel g. Cankov
javno demonstrirati proti kralju Borisu. V na-
vedeni izjavi se jasno skriva Cankova pret-
nja, da ne bo pristal na rekonstrukcijo vlade,
kakor si jo želi kralj Boris.**Zmaga opozicije v Romuniji.**Bukarešta, 28. avgusta. (Izv.) Po vsej de-
želi so se vršile volitve za zastopstvo v Kme-
tijski zbornici. Volitve so se izvršile v redu,
samo v Galacu je morala intervenirati vojska.
Po zadnjih vesteh izvemo, da je združena opo-
zicija zmagala v 35 okrajih, vladne stranke pa
v 25 okrajih. Averscu je dobil večino v štirih
okrajih. Sprito tega volilnega izida zahteva
opozicija, da izvaja vlada konsekvence ter
apelira na kralja, naj pri bodočih občinskih
kakor tudi državnoborskih volitvah poveri se-
stavo volilne vlade zastopnikom opozicije.
Vladne stranke pa si na vso moč prizadevajo,
da prikažejo ravnokar izvršene volitve za
Kmetijske zbornice kot brezpomembne za na-
daljni strankarsko-politični razvoj v Romuniji.**MINISTRI SE VRAČAJO.**Belgrad, 28. avg. (Izv.) Po dolgi odsotno-
sti se je danes vrnil v Belgrad minister za
notranje zadeve Boža Maksimović in je danes
sprejemal v svojem kabinetu razna poročila
svojih referentov. — Minister za socialno po-
litiko g. M. Simonović se je tudi vrnil s svo-
jega potovanja ter je danes obiskal predsed-
nika radikalnega kluba Ljubo Zivkovića. —
Ravnokar sta prispela danes v Belgrad mi-
nister za gozdove dr. Nikić in podtajnik v
ministrstvu prosvete dr. Pasarić. Jutri zjutraj
pa dospe v Belgrad podtajnik v ministrstvu
za socialno politiko dr. Juraj Krnjević. —
Minister za agrarno reformo Pavle Radić je
odpotoval danes iz Zagreba na Bled, kjer ga
je kralj sprejel v avdijenco.**POSL. ANTON SUŠNIK.**Belgrad, 28. avgusta. (Izv.) G. narod. po-
slanec Anton Sušnik, ki je imel večeraj odpo-
tovati v Ljubljano, je moral odložiti svoje po-
tovanje. Odpeljal se je šele danes zvečer z g.
narodnim poslancem Streinom proti Ljub-
ljani.**Kongres zemljoradnikov**Belgrad, 28. avg. (Izv.) Danes se je pri-
čel kongres Zemljoradniške omladine. Ker je
bil časnikarjem pristop h kongresu zabranjen,
se v dobro poučenih krogih vzdržujejo vesti,
da bodo na tem kongresu razpravljali o spo-
rih ter nesoglasjih med različnimi skupinami
v Zemljoradniški stranki, v kateri se opažajo
predvsem tri struje: Prva stoji na stališču,
da se ima nadaljevati dosedanja politika ne-
odvisno od vseh drugih strank; druga zastop-
pa mnenje, da je dosedanja politika privedla
stranko v zastoj in da je edini izhod za
Zemljoradniško stranko ustvaritev edinstvene
kmetijske fronte v zvezi s HSS; tretja pa za-
govarja tezo, da naj se izvrši zblizanje z Da-
vidovićevo Demokratsko stranko, ali pa da se
eventuelno osnuje nova Kmetijsko demokrat-
ska stranka.Kakor se vidi, situacija v Zemljoradniški
stranki ni najboljša in se zato v izvestnih kro-
gih malo veruje v eventualne rezultate tega
kongresa, ki utesne biti jako buren, kakor
kažejo znamenja.Na današnjem zborovanju je bilo izvolje-
no predsedstvo ter razne sekcije. Na kongres
so prišli tudi nekateri gostje, tako n. pr. en
Slovak, predsednik in tajnik češkoslovaške
Kmetijske mladine ter predsednik poljske
Kmetijske mladine.**FINANČNI MINISTER NA AGITACIJSKEM POTOVANJU.**Belgrad, 28. avg. (Izv.) Minister za fin.
dr. Stojadinović se nahaja na agitacijskem po-
tovanju v Črnigori, kjer je bil izvoljen za po-
slanca. Iz Cetinja je šla njegova pot v Nikšić,
nato pa v Ostrovske samostan, ki se sedaj re-
parira radi obiska kraljevske dvojice v Črnigori.
Na agitacijskem potovanju spremlja g.
fin. ministra Stojadinovića radikalni poslanec
Milutin Tomić.**»Politika je — pamet«**»Slovenčevic« odgovori na članek g. Pre-
peluha »Bolno telo«, so postali g. Prepeluhu
dokaj neprijetni. V zadnji številki »Kmet-
skega lista« zopet reagira, seveda s samoza-
vestjo moža, ki je član vladne stranke in nosi
ž njo tudi vso težo vladajočih. Če pa analizi-
ramo vsa njegova izvajanja, je takoj na prvi
pogled jasno, da se on in njegovi plašijo te
odgovornosti in da bi jo kaj radi naprtili
drugim. Tukaj je vzrok vse besnosti in vseh
napadov na SLS. Kajti ritem obeh »Sloven-
čevic« odgovorov ni bil prav nič jecljajoč in
bojazljiv, odgovor je bil jaseen, logičen in
vsem razumljiv. Niti prvi niti drugi odgovor
ni trdil, da sije soluce, kadar prav grdo de-
žuje, še manj je priporočal, naj se bolnik
zdravi za jeliko, ko mu puščajo življenjsko kri.
Take »pametne« je zamislil samo g. Prepeluh.V svojem drugem članku je pa g. Pre-
peluh vendar tudi izrekel besedo, naslovljeno
na nas, »politične otroke«, ki mora biti pa
ravnokar merodajna za njega in Hrvatski
seljaki klub. Izrekel je novo veliko besedo,
ki je do danes nismo poznali, namreč: »poli-
tika je pamet«. Do danes tega še nismo ve-
deli. In če je iz njegovih vrst išlo to osvo-
bodilno spoznanje, smemo biti prepričani,
da je pamet edina norma politične teorije
in prakse v političnem vdejstvovanju g. Pre-
peluha in njegovih zvestih, g. Radića in to-
varšev.Kako pa izgleda ta pamet? Gospod Pre-
peluh in seveda tudi njegova družba v Slo-
veniji so zastopali do sedaj sedanje radi-
kalno-radičevske vlade sledeči program, ki
ga bomo dobesedno prepisali iz nekdanjega
»Avtonomist« in »Slovenskega Republikan-
ca« in iz katerega odseva »politična pamet«
in politična okretnost teh ljudi. Ta dva lista
pišeta dobesedno: »Nas smatra g. dr. Koro-
šec za silno pokvarjene ljudi, če
misi, da bomo svoj republikanski pro-
gram zatajili kar čez noč.« Naše mnenje je,
da zahteva »slovenska stvar« danes, da gla-
suje cela Slovenija za republiko, in ne za ka-
kšno monarhistično stranko. Slovenska
stvar zahteva, da se cela država preuredi v
republikansko-federativnem smislu, sicer Slo-
venci nikdar ne bomo imeli besede na svojih
tleh. — In dalje: »Slovenski poslanci lahko
govore in delajo v parlamentu, kar hočejo,
in kar jim je drago, za Slovence pa ne mo-
rejo doseči prav nič, če srbska večina noče.«
— »Pomagajte sami, da se ta ideja (zvezne
republike) uresniči, kajti sicer nas bo cen-
tralizem zadušil.« — Dalje trdi, da ima pro-
gram, »ki mora gledati predvsem naprej,
stremeti za visokim ciljem lastnega gospodar-
stva na svoji zemlji in ki se ne sme ome-
jevati le na skrb, kako bi od danes do jutri
lovili vladne drobtinice kot večni
hlapeci.« — »Zato pa se vedno tesneje okle-
pa republikanske in federalistične misli slo-
vensko ljudstvo, ki od dne do dne bolj uvi-
deva, da belgrajske komande ne bomo rešeni
prej, dokler se naša država ne preuredi v fe-
derativno republiko. Sele takrat bomo Slo-
venci gospodje na svoji zemlji. In ker hočemo
to biti, smo republikanci in federalisti.« —
»Vse to pa je mogoče doseči le
z bojem!« — »Socialna in politična osvo-
boditev naroda more biti le delo njega same-
ga. Od miloščne žive le berači, a ves
narod ni nikoli berač, pa če je še tako po-
tlačen, reven in siromašen.« — Ali naj še na-
vedemo celo vrsto mest, na katerih je rajni
»Avtonomist« smešil g. Puclja radi njegovega
centralističnega naziranja?Postojmo malo! Vidite, to je ena stran
politične pameti. Drugo stran politične pa-
meti pove vladna deklaracija. In ta se glasi:
»Pri sklepanju tega sporazuma je bilo ugo-
tovljeno, da se obe stranki nahajata na po-
polnoma enotnem stališču glede osnove naše
države »kraljevine SHS«... — »Tako sestav-
ljena vlada je složna v vseh pogledih, po-
sebnost pa z ozirom na ureditev naše države.«
»V tem pravcu se bo vlada trudila za inte-
gralno izvajanje ustave v državi.« — »Izvrše-
vanje ustave se mora provesti na celokupnem
teritoriju kraljevine SHS brez slehernih iz-
jem, in sicer tako, kakor ustava sama odreja
za celo enotno in nedeljivo kraljevino.«Tako se pa glasi druga stran »politične
pameti«. Popolnoma se strinjamo z g. Pre-
peluhom, če zyklika, da stranka, ki ne zna za
svoja načela ničesar priboriti, ni nič vredna.

Samo da se je g. Prepeluh skregal sam s seboj, ko je v zadnjem medlem zagovoru zapisal tole svojo filozofijo: »Drugi del (vsake stranke) pa tvori duševna zmožnost stranke in njenih usmerjevalcev, pravilno ocenjevati politične, socialne, gospodarske in druge javne dogodke ter na temelju teh pravilnih ocen priporočiti v danih situacijah kar največ mogoče za svoje programatično hotenje.« On in njegovi ne samo da niso znali za svoja načela prav ničesar priporočiti, marveč niso imeli za to ne pameti ne vztrajnosti, nego so borbo v odločnem trenutku zamenjali s popolno programatično kapitulacijo. Morda bodo imeli sedaj večjo srečo, da drugo plat svoje »politične pameti« pametneje uporabijo in pomagajo izvesti načela drugih, ki so sedaj postala njihova načela. Ali se pa ne mora vsak pameten človek vprašati: kedaj so varali ljudstvo: ali s svojo prvo »politično pametjo« ali drugo? Ali ni nezasišena drznost, če se potem še zaletavajo v stranko, ki gre ravno s svojo pot v trdnem prepričanju, da je to prava slovenska in prava državna politika? Ali ni to znak največje politične nemorale, ako skuša spričo izvršenega političnega izdajstva še ironizirati, češ »kdaj in kako bo to spremenila SLS, ki nikoli ne more postati v državi samoodločilna v tej meri, da bi ona mogla izvesti revizijo ustave v avtonomističnem smislu. Kje in kdo so tiste stranke, ki bodo SLS pomogle do njenega današnjega političnega cilja?« — Ali se ni zato ustanovil federalistični blok? Ali se ni ta blok razširil v blok narodnega sporazuma in kmetske demokracije? Ali mislijo ti gospodje »politične pameti«, da je ta misel propadla, če je en del s programatično izjavo v vladni deklaraciji pokopal tisočletni ideal vseh največjih Hrvatov? Ali ni stala večina volivcev za temi zahtevami? Ali ni Ljuba Jovanović ob priliki vladne deklaracije sam izjavil, da je vlada PP kljub nasilju in znanim volivnim praktičkam izšla tako slabotna iz volivnega boja, da bi morala ob skupnem nastopu opozicije demisijsirati, če ne bi druga plat »politične pameti« drugače odločila? Ali so res nekateri tako skeptični postali, da več ne verujejo v večnostne pravice narodov, ki so v modernem demokratičnem mišljenju res postale prave politične dogme? In če se danes vsled nepreračunljivih korakov nekaterim programatične točke SLS zde nedosegljive, jim mi ne moremo pomagati, če verujejo v slepe ulice, iz katerih ni izhoda. Strašijo se le boja in vztrajnosti! Ali je splošna in enaka volivna pravica prišla sama od sebe? Odkar je v 60. letih Lassalle postavil to zahtevo moderne demokracije, je ta za tedanje dobo nezasišena zahteva prodrila v vseh parlamentih na svetu. SLS je bila v majhnem kranjskem deželnem zboru 6 let najljubši boj za splošno in enako volivno pravico. Po šestih letih je dosegla prvo etapo. Če verujemo v zmago idej, nismo zaradi tega otroci, kakor je gosp. Prepeluh zaradi drugega »Slovenčevga« članka počastil tudi mene —, če verujemo v politično moralo in uspeh poštenega političnega boja, se moremo za to našo vero sklicevati na izkušnje vseh parlamentarnih držav. Nismo tudi nikaki optimisti, če izjavljamo, da tudi na Hrvaškem v tem pogledu še ni izrečena zadnja beseda. Sicer pa ne razodeva g. Prepeluh veliko politične pameti, če piše on o slepi ulici, v katero je zašel g. Radić in je našel iz nje izhoda samo s kapitulacijo.

Tako »politično pamet«, to ponavljamo nevernemu g. Prepeluhu, bi mogla imeti SLS leta 1923. v jeseni in leta 1924. v marcu neposredno pred prihodom radičevcev v Belgrad. Pozno v noč je dal g. Pašić poklicati načelnika Jugoslov. kluba v svoj kabinet, da bi ga pridobil za odpad od skupne opozicije

ske fronte in za vstop v vlado. Brez obotavljanja je SLS obakrat — in to bodi g. Prepeluhu povedano, da v soglasju z vodstvom SLS — ponudbo in sicer resno ponudbo, odbila, ker ni hotela in mogla svojim zaveznikom pasti v hrbet in na ljubo trenutnemu političnemu aranžmanu popustiti velike cilje opozicijskega bloka. To postopanje imenujejo lahko zakupniki »politične pameti« otročje, v zgodovini političnih strank bodo pa to moralo vedno imenovali pošteno in edino pametno.

Sedaj imamo po naših drugih »politične pameti« vlado, ki razpolaga z največjo parlamentarno večino, ki si jo moremo misliti. To je vlada reda, poštenosti in popolne enakopravnosti. Mar se bo taka vlada branila odgovornosti? Kako more valiti za tako vlado odgovornost na 20 opozicijskih poslancev, ki imajo nalogo kontrole in vsestranske kritike nad vlado in njenim delom? Ali ni to parlamentarna vlada, ki mora nositi vso odgovornost? Ali ne bi bilo naravnost sramotno in nečastno za njo, če bi sploh kdo poskušal jemati vladi in njeni večini — in to celotni večini in vsem strankam večine — celotno odgovornost za celotno politiko v vsej državi? Ali ni mar tako? Zakaj ta vlada ne vpelje davčne enakopravnosti? Ali ni ona z dvanajstimi, ko je imela v parlamentu zakonito možnost, le podaljšala vse neenakosti, krivice in trdote? Kako se morete braniti radi okrožnice delegata dr. Šavnika, ko ima Vaš finančni minister dr. Stojadinović priliko in mogočnost, da z eno samo potezo peresa vse to ukine?! Gospodje! Politika je pamet! Politika ni demagogija. Zato v imenu politične pameti prizanašajte nam, pametnim ljudem, s takimi neslanimi zavijanjii!

Dr. Kulovec.

Statistika o škodi, povzročeni po neurjih.

Belgrad, 28. avgusta. (Izv.) V ministru za poljedelstvo in vode se je izdelala statistika o škodi, ki so jo v naših pokrajinah povzročila elementarna neurja. Celotna škoda se računa na 1 milijardo dinarjev in pripravlja minister za poljedelstvo poseben načrt, ki ga bo predložil ob jesenskem zasedanju skupščini in ki predvideva za slučaje vremenskih nezgod potrebno pomoč.

DR. NINČIĆ ODPOTUJE NA BLED.

Belgrad, 28. avg. (Izv.) Minister za zunanje zadeve dr. M. Ninčić odpotuje v ponedeljek ali torek na Bled, da referira kralju o nekaterih svojih resornih zadevah.

UPOKOJITEV UČITELJEV IN UČITELJIC.

Belgrad, 28. avgusta. (Izv.) Iz ministru za prosveto izvemo, da je bilo upokojenih 265 učiteljev in učiteljic, ki so že izpolnili svojo službeno dobo.

TUDI POUK V CERKVENEM PETJU SE UKINJA.

Belgrad, 28. avgusta. (Izv.) V ministru za prosveto se je izdelal nov učni načrt za učiteljska, na podlagi katerega se v prvem in drugem letniku ukinja pouk v cerkvenem petju. Učencem, ki so v prvem letniku prešli nepovoljen red v tem predmetu, ne bo treba polagati ponavljalnega izpita iz tega predmeta.

KONGRES PRAVNIKOV.

Belgrad, 28. avgusta. (Izv.) Kakor se poroča, je definitivno določen čas kongresa pravnikov kraljevine SHS, ki se bo vršil od 18.—21. septembra v Belgradu. Skrbno se delajo priprave, da uspe kongres čim lepše.

ROMUNSKI PRAVNICI V BELGRADU.

Belgrad, 28. avg. (Izv.) Danes zjutraj ob 8. so se pripeljali z brzovlakom iz Pariza pre-

ko Italije predstavniki romunskih pravnikov. Na belgrajski postaji so sprejeli svoje stanovske tovariše mnogoštevilni belgrajski pravniški in odvetniški. Goste je pozdravil predsednik odvetniške zveze. Ogledali so si nato mesto in jim je bil prirejen banket v hotelu »Palace«. Odpotovali so nato direktno v Bukarešto.

Dr. Seipel proti priključitvi Avstrije k Nemčiji.

Dunaj, 28. avg. (Izv.) Na Dunaju vzbuja veliko pozornost izjava bivšega kanclerja dr. Seipela, ki se je izrekel proti priključitvi Avstrije k Nemčiji. Ta izjava vzbuja pozornost, ker bo nemško-avstrijski »Volksbund« priredil v nedeljo veliko manifestacijo za priključitev.

Avtonomija Rima uničena.

Rim, 28. avg. (Izv.) Ministrski svet je sklenil ukiniti občinsko avtonomijo mesta Rima. Občinski svet bo razpuščen in na čelo občinske uprave bo postavljen kraljevski komisar. Ta sklep utemeljuje s tem, da ima Rim mnogo političnih nalog in reprezentativnih dolžnosti, za katere mestna občina nima dovolj sredstev na razpolago. Rim mora postati pravo središče države in stroške za upravo Rima mora prevzeti država. Fašistovski »Popolo d' Italia« zahteva komisarjate tudi za druga večja italijanska mesta. V podeželskih občinah vodijo upravo skoro že sami komisarji. Mussolini zasleduje s svojo novo občinsko politiko cilj, da se moči države ne bi nikdar mogle postaviti po robu močne avtonomne občine.

Velike vaje ital. mornarice.

Rim, 28. avgusta. (Izv.) V Sredozemskem morju se vrše velike vaje italijanske vojne mornarice. Pri vajah sodeluje 100 vojnih ladij in 300 vojaških letal. Kralj in prestolonaslednik zasledujeta vaje svoje privatne jahte. Mussolini pa se je kot minister za mornarico vkrcal na neki veliki križarki. Tudi veliko število senatorjev, parlamentarcev in častnikov opazuje vaje. Namen vaj je poskušati, če je italijanska vojna mornarica dovolj močna, da prepreči izkrcanje neprijateljskih čet na sicilijanski obali ali pa na obali južne Italije.

Rim, 28. avg. (Izv.) Velike vaje italijanske vojne mornarice so bile pripravljene tako, da se je nasprotniku posrečilo izkrcati večji vojaški oddelek na sicilijanska tla. Orambeno brodoge se je izkazalo kot prešibko in je celo zamudilo pravi trenutek za napad. Letalstvo svoji nalogi ni bilo kos, ker je bilo vreme viharo.

Z ozirom na opisano sliko mornariških vaj, smatrajo, da bo Mussolini kmalu nastopil z zahtevo novih velikih kreditov za pomnožitev števila vojnih ladij. Za letalstvo pa bodo osnovali posebno ministristvo, čegar vodstvo bo prevzel Mussolini. Vse kaže, da se pripravlja Italija na novo veliko oboroževanje.

Boji v Kantonu.

Washington, 28. avg. (Izv.) Po semkaj prispelih poročilih iz Kantona so uporniki pod vodstvom ruskih častnikov zavzeli mesto. Pristaši Sunjatsena so zaprli 100 vladnih uradnikov vsled suma, da so krivi umora finančnega ministra kantonske vlade Liao-čung-hoja. Med skrajnimi levicariji in pristaši pomirjenja se je razvil hud boj, v katerem zmagujejo levicariji.

BREZPOSELNOST V ANGLIJI NARAŠČA.

London, 28. avg. (Izv.) Število brezposelnih v Angliji znaša po najnovejši statistiki od 17. avgusta t. l. 1.298.400. To je za 28.590 več kakor prejšnji teden in za 176.085 več kakor v tej dobi lansko leto.

Beleške.

Radičevu polomijo na Krškem polju lepo opisuje očividec v zagrebških »Seljačkih Novinah« 28. t. m. takole: »Bio sam u Krškem i moram priznati, da sam se vratio vrlo zadovoljan. Seljaci su se zabavljali, pleskali i pjevali i razgovarali o svojim seljačkim poslovima. Sjedili su kraj drvenih šatora, u kojima se točilo dobro slovenačko pivo i jela jeftina pačija pečenka, jedna porcija 5 dinara. Za Stjepana Radića bila je nasred širokoga polja podignuta govornica. On se na nju popeo, počeo da govori, ali gle: nema tko da ga sluša. Seljaci lijepo ostali za stolovima, jedu, piju, smiju se, slušaju svirku harmonike i ne haju za njega. Slovenački centralista g. Pucelj našao se u sto muka. Ele, potrči on, potrči nekoliko njegovih ljudi i jedva nekako sakupiše nešto preko sto slovenačkih seljaka i dovukoše ih do govornice. Misle ljudi: pa, hajde da vidimo i čujemo i ovo. I našao se jedni Radić u stotinu muka. Zna on, šta osjeća slovensko srce. Htio bi, da ga predobije za sebe, ali to ne ide s vidovdanskim centralističkom politikom. Znojio se Radić. Napokon se sjetio starog svoga bubnja i udri on protiv — slovenačkih svećenika. Seljaci samo stali pa slušaju i snebivaju se. Priča njima Radić, da od sto slovenskih svećenika vrijedi najviše jedan i da zato ne smiju ići njima po savjet. A sav svijet zna, da su slovenski svećenici ljudi na svome mjestu, da rade i na gospodarskom i na prosvjetnom jačanju slovenskog seljaštva. Počeo Radić da tako govori, kad li netko doviknu: »Živela slovenska duhovština!« — Stipi se zaplete jezik, promuća: e, pa živjela vam, i brže-bolje hoće da udara po Korošcu, jer neće sporazuma. »Mi smo se složili sa Srbima samo zato, da vama Slovincima bude dobro« — reče Stipa, a smijeh buran smijeh, bio je odgovor na to. Vidje Radić, da ni to ne upaljuje, pa udri po Orlovima. Kaže, da popovi hoće, da u Sloveniji osnuju nekakve Orle. Ma šta osnuju, mi ih imamo odayna, i Orao je kod nas jači od Sokola« — dobaci mu opet netko. Radić na to rastegao svoje lice na sladak smijehak i počeo šepati: »Ma pustite, draga braćo, sve to. Niste vi ni Orlovi ni Sokolovi. Vi ste golubovi. Čujte me dakle, dragi moji golubici...« I opet smijeh. Uto u neposrednoj blizini zavrta harmonika i većina Slovena ode da igra kolo. Pođeše za njima i neki Hrvati a Radić osta skoro sam, dok ga netko od njegovih ne potegnu za kaput, da svrši. I zaustavi se Radićeva rječnost, a sedam ljudi poču mu pijesatki. Zatim sjeo je Radić u auto i odvezao se u Zagreb. Istom kad se Radić sa svojim radikalnim društvom odvezao, razvi se pravo narodno veselje. Poljem se orila pjesma i svirka, orili su se poklici Hrvatima i dr. Korošcu, a za Stipu nitko ni ne haje. Jedan Puceljev kortes počeo nešto da govori, ali kad vidje, da ga nitko ne sluša, ugrise se za usne, i sješe sa stola. Jedan slovenski radnik pruži mu čašu vina i reče mu: »Pij, tovariš, in se ne jezi! Kaj ćeš ti zato, da smo vsi uz gospoda doktorja Korošca?« — »Tako!« — potvrdi drugi čovjek, uze čašu, kucnu se sa svima u zdravlje dra Korošca i za hrvatsko-slovensko bratstvo.« Tudi od drugih strani se potruje, da so kmetje na Krškem polju, ko je Radić začel govoriti proti dr. Korošcu, vzklikali »Živio dr. Korošec!« Polomija je bila torej polnopa.

Pridobivajte novih

Mednarodna razstava »belega premoga in turizma«.

Grenoble, 24. avgusta 1925.

Pripotoval sem v metropolo slikovite Dau-phineje, v Grenoble, ležečo na apneno-beli Izjeri, da si ogledam razstavo, ki nosi službeno ime: Exposition internationale de la houille blanche et du Tourisme = Mednarodna razstava belega premoga in turizma. Traja od meseca maja do oktobra. Sloneč ob vnožju francoskih Alp, obiskanih od turistov celega sveta in polnih vodnoelektričnih naprav, je Grenoble kakor navlašč poklican, da nudi prostor za prvo razstavo te vrste na svetu. Francija pa je smatrala za svoje pravo, da se prva taka razstava otvori na njenih tleh, kajti Benoit Fourneyron je l. 1827. instaliral prvo hidraulično turbino in za njim je vse polno Francozov, ki so se proslavili kot iznajditelji v tej praktično-tehnični vedi. Grenobelska razstava bi torej naj bila tudi apoteoza francoskega genija, kajti industrija, ki ji daje hrano beli premog, je po prepričanju Francozov bistveno francosko delo.

Toda cele razstave vendar nisem videl. Zadnji teden je strela udarila v največji paviljon, v katerem je bila spravljena francoska (samo francoska, ostale države so razstavile v drugih paviljonih) turistična industrija in transportna sredstva, ter ga skoro popolnoma uničila. Škode je bilo okoli 12 milijonov frankov. Francoski listi so nearečo večinoma zamolčali, in ako bi slučajno tega ne čital v švi-

carskih listih, bi mogoče, ako bi ne gledal na razstavnih načrt, tega niti ne zapazil. Prostor, kjer se je nahajal ta paviljon, je namreč že z visokimi deskami skrbno ograjen, tako da se pogorišče niti ne vidi.

Na večer je razstava bajno razsvetljena. Orientacijski stolp, zgrajen ves iz cementa in 80 m visok, opremljen z dvema dvigalnicama, je kakor da bi bil iz samih električnih luči sestavljen. Raznobarvno razžarjeni vodometi bajnost le izpolnjujejo. Sicer pa je razpostrita nad razstavo dostojna tišina. Nič pijančevanja, nič praterskega vpitja, le ena godba zabava mirno od paviljona do paviljona hiteče občinstvo.

Toda takoj pri vstopu se ti ne predstavi najprej Francija, temveč Italija z dvema paviljonoma. Pa ima tudi kaj pokazati. Njena električna industrija je, sodeč po razloženih diagramih, reliefih, slikah in statistikah na izredno visoki stopnji. Blizu 8 milijard lir je vloženih v različna električna podjetja in sicer večinoma v elektrotehnične, elektrosiderurške, tekstilne, mehanične, železnične industrije, a za samo razsvetljavo niti deset odstotkov ne. Električno-industrijska podjetja so skoro izključno v privatnih rokah, čeprav je voda prirodno bogastvo in bi ne smelo biti dovoljeno, da se s tem bogastvom okoriščuje le privatni kapital. Toda krivda leži pač v brezbržnosti in nerazumevanju državne uprave. V posameznosti je Italija razpostavila vse, kar se nanaša na vodno-električno industrijo. Njen turističen del je tudi zelo skrbno sestavljen. Slovenca tukaj zelo neprijetno dirne poseben oddelek: Postumia. Isto čustvo bo menda imel

Nemec, ko bo videl tukaj zastopane svoje tirolske kraje.

Ko si, ako se držiš reda, najprej obiskal oba italijanska paviljona, potem pride paviljon: inozemski oddelek. Tukaj te čaka zopet presenečenje. V tem oddelku je razstavila tudi država Srbov, Hrvatov in Slovencev. Prostor, ki ga zavzemajo razstavljeni jugoslovanski predmeti, je jako majhen. Ne vem, če obsega 8 kvadratnih metrov. Skoro izključno smo razstavili turistične predmete. Završnice nisem videl, kar je brezdvomno nemarnost. Falska hidroelektrična centrala je razobesila nekaj fotografskih reprodukcij. Ako še omenim svinjski projekt za izrabo Donave in ibarski projekt, potem je menda vse, kar je z vodo in elektriko v zvezi. Več imamo pokazati iz turistike. Seveda vse v slikah. Razdeljeni smo v štiri pokrajine: slovenska, hrvaška, bosansko-hercegovska in srbska. Srbski del obsega slike različnih, večinoma južnosrbskih krajev. Bosna in Hercegovina nudita svoje krasote. Hrvatska je razstavila slike s Plitvičkih jezer in Jadranskega morja. In Slovenija? Šopek planink z naših Alp, narise z Golice, kočje, jezera, lepi kraji z naših planin: slike vsega ega vidiš pod imenom: Les régions alpestres de la Slovénie.

Ne vem, kdo je vodil in uredil razstavo jugoslovenske turistike v Grenoblu. Hvalevredno je, da smo se razstave sploh udeležili. Ljudje radovedni postajajo pred tem oddelkom ter se izprašujejo, kje je ta kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki tu razstavlja. Bolj olikani razlagajo in pripovedujejo. Majhna je naša razstavica, a zdi se, da se vsakemu

dopade, da smo tudi razstavili na francoskih tleh. Francosko samoljubje je veliko. Toda malo več bi vendar lahko razstavili in za nekoliko lepše slike poskrbeli! Zakaj n. pr. ni tu naše turistične literature, kakor Planinski Vestnik, njegove ilustracije, koledarji, Badjurovi vodiči in druge knjige, turistične in tudi znanstvene, ki se nanašajo na naše gore. Tudi plakati bi dobro došli kajti tudi v drugih državah ni mnogo lepših plakatov, in vendar so razstavljeni. Nadalje razglednice, panorame, narodna noša iz naših gorskih krajev, kmelske hiše v planinah, drvjarji, ogljarji itd., vse to bi lahko bilo razstavljeno. Posebno pa je treba, da so slike tudi dobro opremljene. Nočem ničesar očitati onemu ali onim, ki so našo razstavo uredili, kajti uverjen sem, da je bilo zopet dovolj težav v finančjskem oziru. Za to bo moralo, češ nečes, tukaj poseči vmes naše tudi sicer tako požrtvovalno Planinsko društvo ter se pripravljati — vsako leto nekaj — sistematično na turistične razstave. Grenobelska razstava turizma ni zadnja. Ze letos se bo meseca septembra otvorila v Turinu slična, toda samo turistična razstava. Mi živimo v času velikega sportnega razmaha, ki še ni dosegel viška. Turizem pa bo najdalje vzdržal, ker je najprirodnejši in najplemenitejši.

Velik utisek naredi na Jugoslovana paviljon Grand Palais de la houille blanche. Tu so razven strojev in elektrotehničnih izdelkov razstavile šole, ki se pečajo s proizvodno razdelbo in izrabo električne sile. Vse imajo Francozi, od političnega dol do mehanično-električnih kurzov! Zraven pa ta velika stro-

Dnevne novice.

Ekspozitura »Slovenec« za sprejemanje inšerativ in naročnine se nahaja na veleselju mu na desni strani glavnega vhoda poleg pošte.

Aljažev klub sporoča, da bo v nedeljo 30. t. m. sv. maša ob 10. v Kamniški Bistrici. Istotam bo tudi 8. septembra na dan »bistriškega žeganjaca«.

Težka avtomobilska nesreča na Bledu. — Štirje poškodovanci v ljubljanskih bolnišnicah. O tej nesreči, ki smo o njej nakratko že včeraj poročali, izvemo danes: Pred Park-hotelom na Bledu se je pripetila predvčerajšnjim zopet velika avtomobilska nesreča. Okoli štiri popoldne je pridrivil z Bleda dvorni avto, katerega je vozil sofer Stojanovič. Nasproti mu je pridrvel, tudi s silno brzino, luksuzni avto italijanskega poslanika generala Bodrero. Sunek je bil silen in oba voza sta se skoro zagostila drug v drugega. Oba prednja dela voza sta popolnoma razbita. Sofer luksuznega avta Agretti je dobil težke poškodbe na prsih. Strlo mu je prsni koš in je obležal nezavesten. Z njim se je vozil sluga in sofer hotela »Toplice« Alojzij Jarc. Tudi ta je dobil težke notranje poškodbe. Sofer dvornega avtomobila Stojanovič ima težke poškodbe na glavi in po rokah in nogah, njegov spremljevalec gardist Barborič pa se je potolkel po nosu. Na mesto nesreče so poklicali takoj zdravnika dr. De Gleria, ki je ponesrečenca za silo obvezal. Iz Ljubljane je prišel rešilni avto, ki je odpeljal vse štiri poškodovance v ljubljanske bolnice. Agretti in Jarc so oddali v splošno bolnico, Stojanovič in Barboriča pa v garnizijsko bolnico. Stanje ponesrečenca je zadovoljivo in bodo vsi okrevali. — Toda škoda na vozilih je velika, ker sta oba avtomobila popolnoma nerabna. Kdo je nesrečo zakrivil, se ne ve. Neki očividec je rekel, da oba, ker sta prehitro vozila.

Stari trg pri Ložu. Umrl je nenadoma 27. avg. najstarejši sin lesnega veletrgovca g. Karla Kovača, 29 letni Karel. Zadela ga je menda srčna kap. Pokopan je bil zelo slovesno 28. avg. zvečer. N. p. v m.!

Stari trg v Loški dolini. Vsled preobilne moče imamo veliko škodo in jo z veliko težavo spravljamo pod streho. Iz jezera skoro ničesar ni moč spraviti, ker ga vedno na novo lež zalije. Oves je lahak in rjav, krompir gnije, kolikor ga je pustil črv. Zelje uničuje gosenice, seno vsled vednega deževja mnogo stane in je slabše. Ali bodo davki manjši? Vsled zastojale lesne kupčije in onemogočenega izvoza živine dolina hitro obubožava.

Snežnik (1796 m) je letos zopet začel dobivati obiske. Iz loške doline (6 ur) so začeli pridno hoditi na to lepo goro, ki ima krasno floro, silno obežen in lep razgled, lahek dostop in je obdana od lepih gozdov. Obmejne oblasti ne delajo poštenim turistom težav, le vreme skoro vsako partijo dobro potegne in opere. Pripravlja se ustanovitev podružnice S. P. D. za to dolino, polno naravnih krasot in skritih zakladov (največ seveda je vode). Avtomobilna zveza (vsak dan po prihodu osebnega vlaka, ki gre popoldne ob 14.25 iz Ljubljane, vozi poštni avto z žel. postaje Rakek do Starega trga, jutraj pa ob 4. obratno na vlak, ki pride ob pol 8. v Ljubljano) omogoča tudi oddaljenim turistom izlete po naši zanimivi dolini in na Snežnik.

Avtomobili, tako nam pišejo z Gorenjskega, kaj radi zavozijo na občinske ceste. Ponemok so pri nas občinske ceste prav dobre. Ko se jih pa lotijo avtomobili, so kmalu vse v jarkih in jamah. Prosimo okrajna glavarstva, naj po županstvih ukredujejo, da se

kovna literatura! Mi, mislim na vse Jugoslovane, prevajamo iz francoskega to, kar je v njihovi literaturi najslabšega. Tukaj imajo veliko skrivno tudi založniki in kritiki, ki niso na višku svoje kulturne naloge, vsaj kar se tiče prevodov.

Francoski turizem ima svoj lasten paviljon. Istotako Švedska. Njena reprezentacija je menda najboljša. Ali je pri njih v istini vse najboljše in najlepše, ali pa so razstavili subtilno izbiro. Nemčija je v velikih dimenzijah razstavila svoje vodnoelektrične industrije, nemo, brez vsiljive reklame, a skrbno. Turističnih stvari ni razstavila. Poljska in Češka kažeta v turistiki Karpat, poljska industrija seveda Katovice. Španija, se je turistično predstavila jako lepo, slikovito, solčno. Švedska je razstavila poleg Poljakov in Jugoslovancev.

Zelo obiskan je turistični paviljon francoskih kolonij. Toda čudno, bolj ko za prirodno lepoto teh pokrajin, ki mora biti izredno omanljiva, se obiskovalci brigajo za reliefno karto Maroka. Komaj da pridejo toliko blizu, da vidijo, kaj se gleda. Studirajo, razlagajo in razpravljajo, kje stojijo Francozi in Španci in kje Rifanci. Tu je pozabljena razstava, dnevno vprašanje je je potisnilo v ozadje.

Vidi se tudi afrikanska vas, kjer črnci, pravi črnci, proizvajajo svoje obrti, godejo svojo godbo, kuhajo, perejo in prodajajo dolg čas. V francoski alpski vasi stoji tudi par vzornih planinskih koč. Naše slovenske ne zaostajajo v nobenem oziru. V gozdnem planinskem oddelku vidimo planinska drevesa, najljubši, ribolovstvo, planinsko živalstvo, rastlinstvo, lovške opreme in ne vem še kaj.

občinske ceste ne bodo kvarile po zlih. Naj se nabijejo tablice s tozadevno prepovedjo!

Poljane nad Škofjo Loko. Naše prosvetno društvo je imelo svojo prireditev dne 16. avg. v prostorih g. Ingliča v Srednji vasi. Okusno in praktično prirejen prostor — doma še nimamo — je kljub slabemu vremenu sprejel pod svojo streho toliko množico, da je bil ves prostor nabito poln in vse vstopnice razprodane. Pevski zbor je pod vodstvom domačega g. kaplana zapel precej dovršeno Premrlcov: V Korotan in Polček. Jeroba: Jutranja. Gostiša: Venček narodnih pesmi ter Vodopivčev: Ves dan je pri oknu. Govornik, poljanski kaplan Janez, je v živahnem in odločnem govoru razložil cilje in pomen mladinskega katoliškega gibanja po vsem svetu in njegov govor je izzvenel v stavku: Da smo Slovenci, tako kulturni in napredni, dasi majhen narod med dva velika naroda takorekoč utisnjen drobec, se obranili, sprejemali in sprejemamo še dobro od drugih — pa smo zmogni, da dajemo od svojega dobro tudi drugim večjim narodom, da se imamo za ta svoj narodni ponos zahvaliti edino veliki, ves svet obsegajoči katoliški misli. — Treba nam je le, da se poglobimo v zdravo narodovo dušo in iz nje črpamo misli in moči za naše notranje prerčenje. Ne manjka nam tvornice in toliko zunanjih urejenih razmer, kot pogrešamo notranjega prerčenja v katoliškem smislu. — Govor je bil sprejet z velikim navdušenjem. — Igra, Nušičev »Navadni človek« je gledalce popolnoma zadovoljila. Igralci, večidel novinci, so pod režijo domačega kaplana Pirkoviča častno rešili svojo nalogo. — Ob sklepu je g. Janez zbral zopet svoje pevce in pevke in zažvrgolela je prelepa in domača Adamičeva: Nekje v Franciji in Tekica teže; Ocvirkova: Moja pomlad; Gostiša: Venček narodnih pesmi. Vse pevce in poslušalce je navdušila lepa domača Slo-mšek-Bajukova pesem: Preljubo veselje, oj kje si doma. — Vsi smo bili veseli in zadovoljni. Smo pač skromni, toda voljo imamo in hočemo naprej. Pevovodja se je sicer pritoževal nad strajkujočimi pevci in pevkami iz Malen-skega vrha, pa smo ga, upamo, vsaj Poljan-ski pevci in pevke vsaj za silo zadovoljili. — Če poročamo še to, da je med odmori igre zapel g. kaplan s svojim baritonom Adamiče-vega: Pastirja in Pod lipico zeleno — smo storili svojo dolžnost.

Poljane nad Škofjo Loko. V nedeljo dne 6. sept. 1925 se vrši pri nas srenjska orlovska prireditev s celodnevnim sporedom: ob pol 10. sprejem gostov, sprevod skozi Poljane v cerkev, govor — govori domači g. kaplan. Po sv. maši tabor pred cerkvijo, govori go-rni govorniki. Nato sprevod v Srednjo vas. Ko-silo ob 1., skušnja za telovadbo ob 3., telo-vadni nastop na travniku pos. Ingliča v Sred-nji vasi po običajnem sporedu. — Po telovad-bi srečolov in prosta zabava. Igra znana or-lovska selška godba, pojo zbori iz srenje. — Prireditve se vrši ob vsakem vremenu. Potru-dite se k nam! Poljanci smo dobri, za vse do-bro vneti in požrtvovalni za druge! — Bog živi!

Okrajna cesta Royte—Žiri—Poljane po-greša na vso moč cestne ograje. Potnik se pelje po tej cesti, pa ga groza prešine, ko gleda brezna in globočine brez ograj.

Žiri. Srečkanje efektivne loterije v korist župne cerkve v Žirih se bo vršilo 19. marca prihodnje leto.

Davča. Grozen vihar je v noči 20. t. m. podrl hlev posestniku Bitencu št. 27. Dva fan-ta, ki sta spala v senu, sta se čudežno rešila. — Tri turiste in eno turistinjo je vrgel vihar v takozvani ljubljanski graben. Med silnim nalivom so se rešili v neko koparsko bajto. Posebne nesreče ni bilo.

Shod SLS se vrši v Kranju v Ljudskem domu v ponedeljek 31. avgusta ob 11. uri. Po-ročata poslanca Brodar in Smodej. — Ob pol 11. pa je istotam občni zbor Kmečke zveze za kranjski sodni okraj z običajnim dnevnim redom. K obilni doležbi vabi — načelstvo KZ.

Strazišče pri Kranju. Tukajšnje prostov. gasilno društvo si je postavilo nov krasen ga-silski dom, katerega blagoslovljenje in slo-vesna otvoritev z veliko ljudsko veselico se vrši v nedeljo dne 6. septembra t. l., nakar že danes opozarjamo in vabimo tov. društva in cenj. občinstvo.

Iz Komende pri Kamniku. »Slov. narod« piše, da so kmetje iz Komende naročili v ljubljanski zvonarni pet bronastih zvonov, ki bodo stali ogromno vsoto, nad poldrugi mili-jon dinarjev, za šolski vodnjak pa niti krone ni. Otki »Narodu« povedmo na uho, da ga je njegov »verodostojni« poročevalec grozno po-tegnil. Ni naša dolžnost, da bi polagali njemu račune o naših zvonovih. Dolžni smo pa to storiti napram občinstvu, ki bo imelo priliko, da vidi te zvonove razstavljene na veleselju v Ljubljani. Zvonovi stanejo z vsemi pritikli-nami in montažo en milijon dvestosedemstaj-tisoč dinarjev manj — kot poldrugi mili-jon dinarjev! Slaba reklama bi bila to za Strojne tovarne, ko bi zvonovi s težo 595 kg veljali po »Narodovem« poročilu poldrugi milijon dinarjev. Kar se tiče šolskega vodnjaka, naj pa »Naroda« lepo molči. Stavljena je bila pri-merna vsota v proračun kraj. šol. sveta, če vodnjaka se danes ni, nismo mi krivi! Sicer

pa od žele ne bo treba umreti, ker so v raz-dalji puškega strela trije studenčni vodnjaki in še ena kapnica povrhu. — Komendski kmetje.

Fara pri Kostelu. Veselica prost. gasil-nega društva, ki jo je priredilo v nedeljo dne 23. t. m. je zelo dobro uspela, kljub te-mu, da je bilo vreme neugodno in je dež nagajal. Čistega dobička se je nabralo nad 2000 Din. Naši ognjegasi kakor tudi naša do-mača vaška dekleta so gostom prav pridno stregla. Svirali so naši domači fantje tambu-raši. Pelje je bilo lepo. Nasmejali smo se tudi šalivemu prizoru našega g. nadučitelja. Razpoloženje med vsemi je bilo zelo prirčno. V lepem številu so posetili našo veselico goste iz Broda na Kupi z g. bilježnikom na čelu, ki je spregovoril tudi nekaj bodrilnih besedi. Hvala in čast njemu in vsem. Hvala tudi vsem domačinom, ki so kaj pripomogli, da se je vse tako lepo in prirčno izšlo.

Uvrščenje sodno pisarniških uradnikov. Uvrščena sta sodna pisarniška uradnika Va-lentin Rupnik in Leon Terstenjak v 3. skupi-no, II. kategorije, in Joško Campa v 4. sku-pino, II. kategorije, vsi pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani.

Enotni učni načrti in programi za vse osnovne, srednje in meščanske šole. Uradni list ljubljanske in mariborske oblasti z dne 29. avgusta 1925 prinaša »Enotne učne načr-te in učne programe za osnovne, srednje in meščanske šole in za učiteljska v vsej kralje-vini«.

Obleka srednješolskih učiteljev. »Obzore« poroča iz Belgrade, da je naučno ministrstvo dobilo več pritožb od raznih šolskih nadzor-nikov in od prosvetnih institucij glede pre-moderne ali celo nepristojne obleke srednje-šolskih učiteljev. Ministrstvo za prosveto je uvažujoč te pritožbe odredilo, da morajo učitelji nositi na ulici, v šoli pa že celo, dostoj-no obleko, ki odgovarja resnosti njihovega stanu.

Priprave za ohranitev sadjave ali vina v sodih brez alkohola razstavi »Sveta vojska« v posebnem paviljonu (nasproti sredine pavi-ljona E), na kar opozarjamo že sedaj vse in-teresente. Istotam se bo točil s temi oprema-mi ohranjen brezalkoholni sadjevec, kar po-meni za nas važno in okusno novost.

Opozarjamo na razstavo ženskih ročnih del, ki jo ob času veleselja priredi Drž. osrednji zavod za žensko domačo obrt v Ljub-ljani na veleselju, paviljon H in na Turjaškem trgu štev. 6-II.

Važno za gospodinje! Na veleselju v pa-viljonu »H« si boste lahko ogledale, kako iz-borno funkcionirajo plinske peči in plinski kuhalniki, ki bodo ves čas v obratu. Ne za-mudite! 5767

Kako postati milijonar? Prvi korak je varčnost. Zato bomo vsi kupili najcenejše, trpežne, elegantne »Voika« čevlje in nogavice v Ljubljani, Krekov trg 10 in prvi korak bo storjen.

Jeklene valjčne zastore ter vsa ključavni-čarska dela izvršuje in se priporoča za cenj-naročila ključavničarstvo Avg. Martinčič, Ljub-ljana, Rimska c. 14. Več v današnjem oglasu na zadnji strani.

Danes torej se bo občinstvu odprla pot na veleseljem. Nikdo naj ne zamudi prilike, ogledati si ogromen stolp iz makaronov, ki ga je razstavila tovarna »Pekatec« v pavi-ljonu »E«.

Javna licitacija. Gradbena direkcija raz-pisuje na dan 14. septembra 1925 II. javno ofertalno licitacijo za oddajo zgradbe železo-betonskega mostu čez Savo pri Sv. Janezu ob Bohinjskem jezeru.

Parno in kadno kopališče v hotelu »Slone« bo za časa veleselja odprto vsaki dan od 7.—18. zvečer.

»Budha« čaj na veleselju — oglejte si »H« paviljon št. 461—465.

Najboljše čevlje

domačega izdelka, kakor tudi tujih tovarov, nudi po nizkih cenah trgovina

Žibert — Ljubljana

Prečernova ulica.

Iz Ljubljane.

Otvoritev Razstave portretnega slikar-stva na Slovenskem od 16. stoletja do danes. Danes, dne 29. t. m., se ob 1. uri popoldne otvori v Jakopičevem paviljonu Razstava sli-karsiva na Slovenskem od 16. stoletja do da-nes. K otvoritvi so vabljeni vsi prijatelji umetnosti in domače zgodovine. Vstopnina 10 Din.

Umetnostna razstava novejših del bratov Kraljev se nahaja v Akademskem domu (Miklošičeva cesta št. 5) v dvorani, kjer je bila že tudi leta 1921. in 1923. Nudijo se na ogled najboljše slike in kipi iz zadnjega časa. Ob tej priliki je izdana monografija del obeh umetnikov. Opozarjamo zlasti posetnike ve-lesejma, naj ne zamudijo ogledati si razstave. Odprta je dnevno ob 10 do 13 in od 15 do 18.

Novi operni ravatelj Narodnega gleda-lišča v Ljubljani. Dne 18. junija je prevzel po-sle opernega ravnatelja našega opernega gle-dališča novoimenovani ravnatelj g. Mirko Polič.

V Trnovem se vrši v nedeljo dne 6. sep-tembra t. l. ob 3 pop. orlovska prireditev na letnem telovadišču za čevljo. Na sporedu je

telovadba, koncert in prosta zabava. Vsi pri-jatelji orlovske misli vabljeni!

Izlet na žalostno goro in v romantično »Peklo« pri Borovnici priredi Mladinski dom na Kodeljevem jutri v nedeljo. Odhod ob 6 zjutraj z glavnega kolodvora. Ob 7 sveta maša na žalostni gori. Vabljeni tudi družine in vsi prijatelji Mladinskega doma!

Izlet k Sv. Joštu priredi Zveza uradnih in trgovskih nastavljenk Krekove prosvete v ne-deljo dne 30. avgusta. Odhod z glavnega kolo-dvora ob en četrti na šest zjutraj. Za sv. mašo preskrbljeno. Za jedila skrbi vsak sam. Vse članice in prijatelji društva prirčno vabljeni. Krekova prosveta.

Umrlj so v Ljubljani: Ivan Zofič, novoro-jenček, sin čevljarskega mojstra. — Ana Per-tot, hišna, 29 let. — Miloš Prelesnik, sin mi-zarskega pomočnika, 5 mesecev. — Fran Go-rec, posestnik, 64 let. — Stefanija Gregl, že-na pekovskega mojstra, 43 let.

20 delavcev se sprejme na orlovskem sta-dionu. Zglasiti se je pri polirju istotam.

Petkov trg je bil jako živahen in zopet enkrat prav dobro založen z raznimi postnimi in drugimi jestvinami. Dobile so se domače in uvožene ribe, kakor mrene, ščuke, klini in uvoženi somi in pa šili. Tudi gob je sedaj na trgu dosti, toda največ le lišič, ker je jurčkov in drugih boljnih gob letos malo. Jurčkov bi bilo sicer mnogo, toda večinoma so mali za vlaganje v kozarce. Tudi mlečnih in drugih postnih jestvin je bilo obilo. Kot novina so se dobile na trgu prvič tudi že domače breskve.

Ljubljanska porota. Porotno zasedanje se otvori v ponedeljek dne 14. septembra. Do se-daj so določili tile slučaji: Anton Srebotnjak, ki se je že parkrat izmaknil obravnavi in po-begnil. Končno so ga prijeli v Gradcu in so ga izročile avstrijske oblasti našemu sodišču. Obtožen je goljufije. Senatu bo predsedoval sod. svet. Keršič, zagovarjal pa ga bo dr. Gruđen. Obravnava bo trajala cel dan. — V torek dne 15. sept. se vrši obravnava proti bratoma Rudolf in France Kržolj radi tatvine. — V sredo dne 16. sept. pa se vrši obravnava, ki bi se imela že v prejšnjih za-sedanjih vršiti, pa ni bila ugotovljena kompe-tenca našega sodišča, ker se je dejanje vršilo ob meji. Molk Stanko je namreč ob priliki pre-hoda preko meje ustrelil italijanskega žan-darja. Predsednik bo sod. svet. Modic. — V četrtek 17. sept. se vršita dve obravnavi in sicer proti Stankotu Lapu radi umora in pa proti Antonu Erženu radi ropu. Predsedoval bo sod. svet. Modic. — V petek 18. sept. prideta na vrsto Nikolaj Veber, poneverba in pa Janez Grntal radi požiga. — V soboto 19. sept. pa prideta na vrsto Miha Jevšnjak radi rop in pa Leopold Skubic radi uboja. Predsedoval bo sod. svet. dr. Kaiser.

Kalmus & Ogorelec

tovarna peč in štedilnikov, Ljubljana, Dunajska cesta 14 — sprejema in se priporoča za cenj. naročila na glinaste peči, štedilnike, cevi, plašče, ša-močno in ogejetrno opeko itd. 5699

Iz štajerske.

Posavski orlovski tabor! Dne 30. avgusta bo posavska mladina manifestirala na Vidmu pri Krškem za svoje vzvišene vzore. Po pred-pripravih sodeč, bo pa ta prireditev ena naj-lepših in najbolj originalnih, kar jih je bilo preteklo leto v Sloveniji. Prijatelji mladine, pridite na posavski orlovski tabor tukajšnjo mladino navdušiti za našo najboljšo mladinsko organizacijo! Na veselo svidenje na pri-jaznem Vidmu!

Šmarje pri Jelšah. Dne 30. t. m. pridite vsi bližnji in daljni okoličani v Šmarje pri Jelšah, kjer bo z blagoslovitvijo Katoliškega doma združen pravcati mladinski tabor. — Bog živi!

Savinjska dolina. V št. Jurju ob Taboru je dne 19. avgusta zgorelo mizarju Vagnerju gospodarsko poslopje. Zažgal mu je lastni po-močnik, ker mu ni takoj izplačal celega za-sluzka. Najbolj tragično pri vsem pa je, da je lastnik, hoteč posest prodati, pred kratkim časom vrnil zavarovalno polico. Sedaj ne do-bi nikake odškodnine. Požigalec se je sam ja-vil oblastem. — Hmeljsko zbiranje gre proti koncu. Večina nasadov je že obranili, še par dni in vse bo gotovo. Po jako živahni kupčiji v nedeljo, ponedeljek in torek, je postalo zad-nja dva dneva nekoliko tišje. Trgovina je ne-koliko zastala, a cene so trdno na prejšnji vi-šini. Blaga se je že precej vnovčilo, posebno manjše partije so povečini že prodane. Večji lastniki se drže še nekoliko rezervirano, ven-dar pa kažejo tudi voljo za takojšnjo prodajo. Ker je prišlo mnogo tujih trgovcev v Savinj-sko dolino, vsled dobre kakovosti pridelka lahko upamo na dobro in naglo vnovčenje hmelja.

IZ MEŽIŠKE DOLINE.

Nagla smrt. V ponedeljek, 24. avgusta, je nenadoma in nevarno obolela znana gostilni-čarjeva žena Tereza Lečnik iz Guštanja. Okrajni rešilni avto jo je prepeljal še isto jutro v javno bolnico v Slovenjgradec, a zdrav-niška pomoč in spretnost jo ni mogla oteti smrti. Še istega dne je popoldne ob 4. uri umrla, stara komaj 32 let. Razžaloženemu možu zapušča 3 letno deklico Francko. Drugi dan so pripeljali rajnico na dom, kjer je bila v sredo ob izredno veliki udeležbi trškega in okoliškega občinstva pokopana na pokopališču sv. Antona.

Urška gora. Na »srednjem žegnanju« na Urški gori (1696 m) se je dne 28. t. m. med sv. opravilom razsul silen vihar s ploho in treskanjem. Ravno je pričela pridiga ob 6, ko je treščilo v zakristijo. Strela je preskočila v cerkev ter s puhom podrla nekaj oseb, ki so si pa kmalu popolnoma opomogle. Razven silne panike, ki se pol ure ni polegla, se ni ničesar pripetilo. Strela ni užgala. Oni, ki so šli ob srednjem »žegnanju« iskat samo zabave na Urško goro, so se kar porazgubili raz goro. Romarji so pa vztrajali celo dopoldne, ter so popoldne ob solnčnem vremenu vračali domov ter pripovedovali kako je treščilo — pa ni gorelo!

Oboljele v Guštanju gostilničar »Pri Dalmatincu« g. Jurij Cvitanič. Podvreči se je moral težki operaciji na želodcu, ki je, kot se v zdravniških krogih zatrjuje, dobro uspela. Nahaja se še vedno v bolnici Usmiljenih bratov v Gradcu.

NOVOSTI

čimskih ulstrov in oblek Vam nudi najugodnejše
JOS. ROJINA — LJUBLJANA.
Za časa velesejma popust. 5616

IZ MARIBORA.

SV. DUH NA OSTREM VRHU.

(Odlomek iz štajerske turistik.)

Maribor, dne 28. avgusta 1925.

Začeti je treba — to je vsa skrivnost. Zato mi tega odlomka ne pišemo za one, ki so uživali že ledeno sapico Großglocknerja — in takih imamo mi Štajerci do hojej! — niti za one, ki so letos zamudili precej na Mont Blanc, čeprav jih je g. Janko Mlakar povabil in se pridružil, da ga v njegovi družbi dosežejo — še manj pa za one, ki so se že ubili na severni triglavski steni. Za začetrnike torej, da spoznajo štajerski »Triglav«! Zgodovina tega vrha ni gori napisana, zato jo podamo, da jo bodo turisti preje brali.

Dokazano ni, da bi še pred »skakač« bila tam cerkvica sv. Primoža. Dokazano pa je, da so skakači na tem mestu koncem 16. stoletja sezidali cerkev, ki je pa bila že leta 1600. sežgana in razdejana, spomin pa je ostal in to je dokazano. Kajti ljudstvo je na tem mestu postavilo križ, nanj pa približno podoba sv. Duha. In obiskovalci po naši znani navadi so tam puščali darove, da je z njimi in s svojim darom Ana Krescencija Stubenberg, posestnica žlemskega gradu, sezidala tu cerkev sv. Duha. Kamen je bil položen natanko 20. julija 1667, cerkev pa dokončana 1679 in blagoslovljena 7. julija 1709.

Turistov in romarjev je bilo kmalu polno. A ozki greben je bil nevaren, da zdržiš po »veti nogi« in to nevarnost je spoznal lučanski župnik g. Mihael Bernardin (1691 do 1717), ki se je — mimogrede rečeno — bolj brugal za romarje kot profesionalne turiste in napravil je okrog cerkve zid. Da se je res brugal bolj za romarje kot turiste, dokazuje tudi dejstvo, da je isti gospod leta 1693. sezidal kapelo sv. Avgušтина za spovedovanje.

Cerkev sv. Duha je že od začetka imela 3 oltarje. Stala je v lučanski župniji tik ob meji seliške, od prve oddaljena 2 in pol uri, od druge pa tri. Zato se je iz delov obeh župnij ustanovila 1789 lokalija, L. 1802. pa župnija. Stala je prvotno 897 duš, danes pa je z regulacijo mej med Avstrijo in Jugoslavijo izgubila precejšnji del Vel. Boča, zato pa pridobila nekaj hiš iz Gradišča — ergo: compensatio lucri cum damno! — Slovenska pa je bila župnija že prej! Leta 1910. so šli v cellem Velikem Boču samo eno nemško hišo s 5 dušami — torej premalo za samostojno republiko à la Kočevje.

Da se ne pozabi, kar je itak že precej znano: Sedaj župniku je tam g. Jakob Rožman že 20. leto in ga nič ne mikajo doline s tramvaji in organi vseh vrst in kakovosti.

Da se omejimo v teh par vrsticah le na turistovski stran, povemo tole: Sv. Duh leži na Kozjeku, nadaljevanju Golovca—Radel—Remšnika, ki sega pravilno do Ptuja in je omejen od Drave in Pesnice, 907 m visoko. Povemo z gotovostjo, da je to najlepša razgledna točka ob severni meji Jugoslavije, komaj par metrov oddaljena od državne meje. Torej tudi v tem oziru popolnoma sličen Triglavu! Dohodov imaš malo manj kot na Triglav, pa vendar dovolj!

1. Maribor—Sv. Urban—Sv. Križ—Sv. Duh: 5 ur.

2. Maribor—Ruše, čez brod v Selnico, od tu pa po seliški grapi ali pa čez Boč k Sv. Duhu: 3 ure.

3. Maribor—Fala, čez brod na levi breg Drave do Šturma (dobra gostilna!), od tu pa kar k Sv. Duhu!

4. Maribor—Sv. Lovrene na Pohorju, čez Dravo v Čermeniško grapo, od tu na Sv. Duh. Ambicioznemu turistu dovolj prilike, da znajde svoja pota in to brez nevarnosti in brez vrvi, cepina in derez!

Kaj vidiš s Sv. Duha? Malo manj kot pol sveta! Pohorje vse z vsem predgorjem, Ojstrič, greben Raduhe, Skuto, Kočno, Urško, Olševo, Peco, Veliki in Mali Obir, Dobrač, Visoke Ture, Svinško planino, Golovec — kaj bi vse naštevati! Res: malo manj kot pol sveta in še »štajersko sfing« Riegersburg.

Oko ti zazre ob lepem vremenu do 70 cerkev in malo manjka, da se ne pogovarjaš z Gradčanom. Zrak je malo manj oster kot kranjskogorski, pa malo bolj gost kot Triglavski. Prihaja namreč iz bližnjih gozdov, ki jih

je v okolici vse polno in planinec Aljaž bi ne imel tu sreče, da bi tu vse pokupil za par goldinarjev kot se mu je to posrečilo pri Triglavski skupini.

Štajerska turistika ima tu začetek in kar je najbolj razveseljivo je to, da nima tu konca, ampak se nadaljuje na pravem Triglavu, in konča v nebotičnikih. Če še omenimo, da se ni na Sv. Duha pri plezanju še nikdo ubil, je podana približna slika našega Triglava.

* * *

Ravnateljstvo zasebnega ženskega učiteljskega šolskih sester sporoča vsem gojencem in učencem, naj se vrnejo tako, da bodejo 4. septembra pri šolski sv. maši, ker se mora po najnovejši odredbi 5. sept. začeti redni pouk. Prejšnja objava je brez veljave.

Pevski zbor Glasbene Matice prične s poukom 15. sept. 1925. Ljubitelji petja, ki žele vstopiti v zbor, naj se blagovolijo prijaviti v trgovini barv vis-a-vis kavarne »Central« pri našem članu g. Drčarju.

Davkoplačevalci pozor. Davčni urad Maribor sporoča: Vsem tistim davkoplačevalcem, katerim so se v mesecih julij in avgust 1925 poslale opozorilne pološnice za zapadle davke do vstetega 3. četrtletja 1925 in ki teh davkov še niso plačali, se bodo dostavili v prvi polovici meseca septembra t. l. opomini, ki so zvezani z 4% stroški od opominjanega zneska. Vsi prizadeti se tem potom opozarjajo, naj vplačajo zaostanke, kakor so bili izkazani na opozorilni pološnici do najkasneje 10. septembra 1925 in se na ta način izognejo razun 12% zamudnim obrestim tudi 4% opominjevalnim stroškom, ki se bodo zaračunali po 10. septembru 1925 takoj od celega opominjanega in ne plačnega zneska.

Sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 21. avg. t. l. se je pripeljal 192 svinj in 4 kaze. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči: 5—6 tedno stari komad 90—120 Din; 7—9 tednov stari komad 150—170 Din; 3—4 mesece stari 175—250 Din; 5—7 mesecev stari komad 300 do 350 Din; 8—10 mesecev 375—575 Din; eno leto stari komad 675—1250 Din. 1 kg žive teže 13—14 Din; 1 kg mrtve teže 15—17 Din. Prodalo se je 111 svinj.

IZ TRBOVELJ.

Davek na ročno delo. Trboveljska premožopkopna družba je prejela od davčne oblasti nalog, da vrne vsem delavcem, stariim pod osemnajst in nad šestdeset let, odbiti davek po 3.4% od ročnega zaslužka, veljavno od aprila t. l. Drugim delavcem se bo pa od sedaj zanaprej odtegovalo namesto 3.4% samo 3.3% in se ima 0.1% dosedanjih preveč odbiti davek, tudi z veljavo od aprila t. l. povrniti, tako da se bo pri eni prvih plač odbilo samo 2.7%, torej za 0.6% manj.

Tovariši bivši vojak svetovne vojne, ki se želijo udeležiti naše slavnosti dne 30. avgusta t. l. na Brezjah, naj pridejo v petek, dne 28. avg. ob 7 zvečer v gostilno Pravdič, kjer dobe natančna navodila. Oni, ki so službeno zadržani in ne morejo na sestanek, naj javijo svojo udeležbo tov. zaupnikom ozir. odbornikom po obratih. Posebni vlak v soboto 29. avg. ob 5 popoldne skozi Trbovlje. Skupno zbirališče udeležencev dne 29. avgusta ob 4 popoldne v gostilni Pravdič. Vožnja na Brezje je polovična in stane sem in tja 42 Din. Posebni vlak se vrača v nedeljo popoldne iz Brezij. Tovariši, udeležite se naše veličastne slavnosti polnočestve! — Odbor ZSV Trbovlje.

Gerent podal ostavko. Sedanji gerent g. Kokalj je predal radi svoje bolehnosti, kakor se čuje, ostavko v roke velikega župana. Imenovan bo na to mesto zadnji dolgoletni trboveljski župan g. Gustav Vodusek.

Razstava. Kmetijska podružnica priredi živinsko razstavo ob priliki Lukeževega sejma. Podpora je prejela od okrajnega zastopa in od tukajšnje občine in se bo delila nagrada med najvzornije kmetovalce. — Zadnja razstava živine in drugih stvari se je vršila okoli leta 1886., torej bo za Trbovlje zopet nekaj zanimivega.

Iz ostale Jugoslavije.

Dober davkoplačevalec je cirkus Kludsky. V Osijeku, kjer je ostal 6 dni, je uprava cirkusa plačala dvajsetodstotnega davka od vstopnine 19.066 Din, mestni občini za prostor 35.000 Din, policiji 2795 Din, za požarno brambo 3800 Din in za bolniško zavarovanje 5000 Din.

Odvzeto orožje. Na posredovanje več poslancev je obljubil veliki župan v Osijeku, da bo vrnil kmetom orožje, ki jim ga je bila zaplenila prejšnja vlada.

Poneverba občinskega denarja. Državno pravdnštvo v Ogulinu je prejelo ovadbo, da je Milan Kukič, občinski blagajnik v Drežniku, iztirjal od ljudi razne globe, ki jih pa ni oddajal občinski blagajni, ampak jih je spravljval v svoj žep. Nepoštenega uradnika so zaprli.

Divji prašič v Stojdragi. V okolici Stojdrage dela že dolgo časa divji prašič kmetom občutno škodo na polju. Posebno rad ima krompir in koruzo in je uničil že cele nasade, da so morali njive preorati. Pred dobrim tednom so se spravili nanj lovci iz Stojdrage, Pokleka in Mokric, katerim se je pridružilo tudi mnogo kmetov. Lov pa je ostal brezuspešen, ker niso imeli s seboj psov. Našli so samo nove sledove in nova ležišča. Po lovu pa je šel osebenjek Janez Rebič iz Glažute na svo-

jo njivo pogledat, koliko škode mu je prašič napravil. Naenkrat pa je mož obstal kakor okamenel, ker je zagledal prašiča komaj 10 korakov pred seboj. Ko ga je prašič zagledal, se je samo obrnil in mirno ril naprej po nji; naš junak pa je dal »petama vetrca« in bežal, kar so g. anesle noge. Sedaj se pripravljajo na nov lov, katerega se bodo udeležili tudi orožniki iz Samobora.

Iz Primorske.

V. socialni tečaj krščansko-socialnega dijaštva v Primorju. V Sv. Križu na Vipavskem se je te dni vršil V. socialni tečaj primorskega krščansko-socialnega dijaštva. Udeležilo se ga je 60 fantov Goričanov, Korošcev, Tržančanov in Istranov, ki so bili kakor ena duša. Tečaj se je ves čas vršil v senci karabinerskih pušk — celo razprave so prepovedali, češ, da niso na programu — a je kljub temu najlepše uspel. Tudi tu se je zopet pokazalo, kakšen blagoslov je v verski misli, ki je padla v mlado dušo in našla v njej ugodna tla.

Protestantska propaganda. Po Goriškem hodijo zadnji čas agitatorji, ki ponujajo protestantske brošure in sv. pismo. Protestanti bi si trud med zavednimi katoliškimi Slovenci lahko prihranili.

Samomor. Minolo soboto se je v Idriji obesil 44letni hišni posestnik in vpok. rudar Andrej Poljanec. Živel je bil čisto osamljen in se mu je bil že enkrat omračil um.

Velika naračila za podjetja na Reki. Italijanska vlada je sklenila s špansko vlado pogodbo za dobavo torpedov za špansko vojno mornarico. Tovarnica torpedov na Reki bo s to dobavo zaposlena dve leti. Vrednost dobave cenijo na 45 milijonov lir. Na reški ladjedelnici pa bodo začeli graditi za italijansko vojno mornarico veliko 10.000-tonsko križarico, ki bo veljala 100 milijonov lir.

Iz Koroške.

Vprašanje koroške vzhodne železnice. Koroški vladni in gospodarski krogi si veliko prizadevajo, da zagotove čim prejšnjo zgradbo vzhodne železnice, za katero so vsi načrti popolnoma dovršeni. Stroški za progo Celovec — Velikovec so proračunani na 3 in pol milijona zlatih kron, za progo Velikovec — Grebinj pa na 1 in pol milijona zlatih kron. Avstrijci bodo skušali na prihodnjem zasedanju Zveze narodov doseči za to železnico potrebni kredit.

Socialni vestnik.

ZALOSTEN POLOŽAJ SLOVENSKEGA ORGANISTOV.

Med vsemi stanovi je pač najslabši položaj slovenskih organistov. Poudarjam, slovenskih, kajti kakor sem se prepričal, je marsikje za organiste veliko bolj preskrbljeno kakor v Sloveniji. Ta stan je v Sloveniji tako slabo plačan, da je pač prav imel neki glasbenik iz druge dežele, ki je rekel, da je sramota za slovenski narod, da ima tako malo razumevanja za obstoj svojih organistov.

Ako pregledamo v splošnem plače organistov, vidimo, da obstojajo največ iz takozvane »bere«, t. j. dajatev v naturalijah. Načelno nismo nasprotniki načina tega plačevanja, pokazati pa hočemo samo na slabo stran te plače. Te dajatve obstojijo iz obveznih in prostovoljnih. Prostovoljna bera ni nič stalnega. Pride slaba letina in ves letoletni up organista je šel po vodi. Naravno, ako ljudstvo samo nima, tudi ne more dati. In vendar od česa se naj organist preživi to leto? Bo dobil kako nadomestilo? Nikoli! Pisek teh vrstic je sam to večkrat bridko izkusil. Tudi obvezna bera ima svoje slabe strani, n. pr. pri razprodaji posestev. Posestnik A proda del posestva posestniku B. Sedaj se A brani dajati biro, češ, jaz sem to odprodal, posestnik B pa se tudi brani, češ, tega nisva imela v pogodbi. Kaj sedaj? Tožiti? Navadno se bera izgubi za vselej in organist je zopet prikrajšan. Tudi to sem sam izkusil in se mi je v 25 letih mojega službovanja bera skrajšala za eno petino. Nadomestka seveda ni. In druga plača? Večinoma nikjer kake stalne temeljne plače, ako pa je, je tako majhna, da ne pride dosti v poštev. Stolina je v primeri s predvojno silno nizka. Pa še ta se ne izplačuje povsod enako.

In ravno to je krivo, da najbolj zmožni in nadarjeni organisti zapuščajo službe in si preiskrbe drugod primerne službe, da se vsaj za silo prežive. Ako se temu v kratkem ne opomore, bo cerkvena glasba namesto, da bi napredovala, nazadovala. Saj to ni nič čudna! Organisti vršijo tudi velik kos kulturnega dela s tem, da po raznih krajih zbirajo, ji vcepljajo v srce ljubezen do narodnega in cerkvenega petja in jo tako izobražujejo. Saj je že star izrek, da petje blaži srce.

Dolžnost je torej, da se vsi ti, katerim je na srcu procvit cerkvene in narodne glasbe pobrigajo za to, da gmotno stanje slovenskega organista skušajo izboljšati. Saj to ni tako težko. Je še vedno v veljavi zakon z dne 7. maja 1874 drž. zak. št. 50, § 36, kateri pravi, da kjer ni sredstev za vzdrževanje službe božje in stroškov na koro, mora to potom konkurenčne obravnave plačati farna občina. Ako toraj ni zadosti drugih dohodkov, da bi se organist pošteno preživel, naj se spravi zaveda na pot konkurenčne obravnave. Ljudstvo se tudi ne bo temu upiralo, ako se pri-

merno pouči. Ako so ljudje dali milijone za zvonove, bodo dali tudi par tisoč letno za pomoč organistu, katerega tudi poslušajo vsaj vsako nedeljo.

Istotako naj gredo na roko organistom njih predstojniki glede starostnega zavarovanja. Kaj pa naj počne organist, ko pride starost! Prihraniti si ni mogel nič. Glas in vid mu bosta opešala in kaj potem z njim? Saj že mladega navdaja strah pred starostjo. Glede tega zavarovanja je bilo veliko težav od strani službodajalcev, največ vsled tega, ker cerkve nimajo dohodkov, da bi plačevale to zadefinirane premije. Tudi to je sedaj rešeno in mislimo, da so sedaj vsi dovolj o tem poučeni, da kjer cerkev res nima dohodkov, je tudi te premije dolžna plačevati občina po zgoraj citiranem zakonu.

Zato naj vsi, katerim je na tem, da se cerkvena glasba razvija, gredo na delo, da se zboljša gmotni položaj slovenskega organista. Plačilo ne bo de izostalo!

Nasprotnikom verouka v preudarek.

Da se izčistijo nazori glede napačnega umevanja dolžnosti, ki jih ima država v religioznem vprašanju mladoletnih svojih podanikov ter glede pravic, ki si jih mora prilasčati Cerkev pri določanju kvantitete in kvalitete verskega pouka, bi opozorili na to, da posega to vprašanje globoko v dobrobit našega naroda.

V srednjem veku sta Cerkev in država delovali v kolikor možno tesnem stiku, kar ni bilo v škodo celotni kulturi. Najnovejša doba pa si je izvolila pogubonosno parolo, da naj se religiozno vprašanje potisne popolnoma v ozadje, kar žal opažamo in na karitativnem polju, kjer se vse organizira v strogo knjigovodskih oblikah brez duha one globoke ljubezni, ki je pričarala v vseh delih sveta one občudovanja vredne samaritanske naprave, ki jim je udihnjen topel dih Kristove ljubezni. Tako tudi v šolskem vprašanju, kateremu se hoče dati za podlago zgolj socialna, politična, državljanska vzgoja, kar je sicer velikega vzgojnega pomena, toda le v skupnosti s podajanjem religioznih načel, na podlagi katerih postane otrok dober, vnet državljan.

Brez primere političnega strankarstva presodimo zgolj iz krščanskih pedagoških načel, da je religiozna vzgoja postulat sedanjih razrvanih, težkih časov.

Ali ne bi bilo kruto otežati mladini tega, kar jo zbližuje z večnimi vrednotami? V zasmeš celotni psihologiji bi bilo mladino trgati iz objema največjega pedagoga Kristusa, ki je vabil mladino k sebi in jo še vabi po svojih naslednikih, katerim je sveta dolžnost slušati ta klic ter oznanjati blagovest svojega mojstra, ljubitelja otrok.

Miselnost Rousseaujeva, da mladini do 18. leta ni treba podajati religioznih načel, spada med najkrutejše zahteve. V majski številki L. 1907. angleškega časopisa »The Nineteenth Century« se zagovarja pogrešena misel, da naj se mladini šele v 12. letu podajajo skrivnosti religioznega vprašanja. Enako je pogrešena zahteva, da naj se zasebnim zavodom odvzame pravica obstoja, onim zavodom, ki vzgajajo na podlagi religije v najlepši harmoniji z državoljubno mislijo, zahteva, da naj se religiozni pouk okrne, da naj se skrije v meščanski šoli ali kakor je zamišljeno, da naj se v zadnjem najbolj važnem letniku učiteljskega sploh ukine.

In tudi ako bi bila religija le relativne vzgojne vrednosti, bi morala zavzemati prvovrstno mesto v učnem načrtu! Religija je življenjskega pomena za vsakogar, ni, kakor zmotno trdi Schleiermacher samo stvar čuvstvenosti. Zgradba, ki jo upostavi v duši religiozni nauk je preveč klena, prepolna navedenih zahtev, da bi mogla obstojati na temeljih sentimentalne čuvstvenosti. Krščanski nauk edini je zmožen, da dušo dvigne nad nivo vsakdanjega materializma ter ji poda krepkih smernic za krepostno življenje. Ali bi ne bilo krivično tako temeljito vzorno zasnovano, pedagoško utemeljeno pot rušiti ter mladino pehati na stranske steze moralno neorientiranega, poltenega življenja?

Prav zanimivo so krepke misli Viktorja Hugo, ki jih je podal L. 1850. v neki seji francoske zbornice. Takrat so namreč predlagali brezversko šolo. Viktor Hugo, znameniti pisatelj in pesnik, je govoril med drugim takole: »Zapomnite si dobro, je dejal, po mojem mnenju je verski pouk danes bolj potreben kot nekdaj. (Ali ni tudi pri nas tako?) Dolžnost vseh, postavodajalcev ter škofov in duhovnikov ali pisateljev je, da uničujejo bedni položaj sedanosti na ta način, da dvigajo vse duše tja v smeri proti večnemu cilju v onestranskem življenju, kjer bo pravica slavila zmagovalce.«

Dandanes smatramo za vso gotovostjo za največje nesrečo okoliščino, da je vse naše stremiljenje osredotočeno v dobrinah tega življenja; naravna posledica tega je, da se izgublja plemeniti zmisel za nadnaravno in iz tega sledi strašna mizerija, v katero peha ubogo človeštvo obup.

Lepe, upoštevanja vredne so še nadaljše misli tega velikega misleca. Pravi, da je Bog smoter vsega. K Njemu mora vse hrepeneti! In trdi, da bi bilo zoper človeško dostojanstvo, ako bi bilo s smrtjo vsega konec. Kar lajša naš trud, kar posvečuje naše delo, kar

dela slovskega močnega, modrega, potrpežljivega, dobrohotnega, pravičnega, obenem pa ponižnega in velikega, vrednega svobode, — je to, da pred seboj neprestano gleda boljše, večno življenje, ki si je skozi temo tega življenja. Da gre človeštvo polnozvestno »per aspera«, mu je treba, da dviga svoje poglede »ad astra«. Slovesno je nato izjavil in zatrdil, da veruje v večno življenje, ki da je zanj veliko večje važnosti, kakor to mizerno življenje. Zaključil je svoj globoko zamišljen go-

vor z besedami: »Hočem torej, hočem odkritosrčno, trdno in goreče, da naj se ne odpravi verski pouk iz šol.« To je ista beseda, ki jo je zapisal nesumljivi Gustave Hervé v La Victoire: »Vi torej nasprotujete temu, da bi se zopet uvedel verski pouk mladine? Potem pa vsaj ne govorite, da se trudite zabraniti, da Francija ugasne!«

Naj bi te velepomembne, neklerikalne besede našle odmeva tudi pri nas! Laik.

Dr. Vlad. Travner:

Znamenit starokrščanski napis.

Naš zaslužni zgodovinar prof. dr. F. Kovačič iz Maribora je pred kratkim takorekoč nova izsledil na župni cerkvi pri Sv. Pavlu ob Preboldu pri Celju starokrščanski mramorni spomenik, ki utegne biti velike važnosti za našo domačo zgodovino. Ta kamen so našli že leta 1898., ko so podirali staro župno cerkev. Viden je bil na glavnem oltarju. Pomeje so ga vzdicali na severni strani nove cerkve. Takrat ni pač nihče slutil, kako znamenit je ta spomenik, dokler ga ni zapazil naš izku-

šeni večak dr. Kovačič. Konservator dr. F. Stele iz Ljubljane je kamen temeljito očistil. Ravnatelj spitskega muzeja dr. M. Abramčič pa gre zasluga, da je napis razločeval. Napis je zložen v latinskih heksametrih, ki pa niso povsem čisti. Nad besedilom se nahaja običajni monogram Zveličarja. Na vsaki strani je pav. simbol vsajenja. Napis, ki je primeroma dobro ohranjen, ker je poškodovan le na koncu stihov, se glasi:

GAVDE TERRA SOLO ET LONGVM LAETARE PER AEV.
ACCIPERE PACIFICVM CORPVS ET FLORE CON....
V....S INNOCVI SVP QVO PASTORE BA....
DIDICIMVS DOMINI LEGEM PIA VOCE CI....
EN AGE SI MERITVS NOBIS HIC MVNERA DE....
NE ALIVD SANCTI QVAM BALSAMA CORPV L....
TV AVTEM DE DOMINO PRECIBVS ORARE ME....
IN TVA NE VENIAT GREGE LEO FERVIDVS H....

Na koncu stihov stoji z velikimi črkami beseda

EPISCOPE (e)

V prostem slovenskem prevodu se glasi napis:

Glas radosti naj se, o zemlja, razlega vse veko
A k pokojno telo ti sprejmi, obljubi ga s svetjem
Učil nedolžne otroke pastir je nas svele resnice,
Da govorili smo z njim pobožno besede Gospoda.
Naj to častito telo obdaja torej le balzam.
Pi pa spominjaj se nas, izprosi nam milost Gospoda
Izmi da lev, naš sovrag, na čredo tvojo ne plane
škof.

Spomenik je bil torej postavljen za pokojnega škofa. Djegovo plodonosno delovanje slavi neznan pesnik v stihih 1 do 6: Zemlja naj se raduje, da sme sprejeti k zadnjemu počitku moža, ki je bil vreden in zvest pastir svojih ovčic. Njegovo telo naj ne stoji v grobu. V zadnjih dveh stihih pa se obračajo verniki na pokojnika, naj prosi Boga, da jih reši preteče nevarnosti. Iz prvih črk vseh osmih stihov (glej tudi slovenski prevod) izhaja, komu naj velja napis: GAVDENTI. Tudi prva beseda stihov GAVDE spominja na ime pokojnika. Čitati pa se mora ime v zvezi z zadnjim besedo EPISCOP v obliki vokativa, torej Gaudenti episcopo (o škof Gaudencij!).

Če se je nahajal spomenik prvotno v Celeji, sedanjemu Celju, ali pri Sv. Pavlu ob Preboldu, se ne da več dognati. Gotovo pa je bil Gaudencij škof v Celeji, ker je spadal tudi kraj, kjer se spomenik sedaj nahaja, pod nekdanjo celjsko škofijo. Ta spomenik je važen, ker so pisarni viri, ki nam pričajo o najstarejših časih krščanstva v Celju, silno pidi. Razven tega so se ohranili le še mozaiki

starokrščanske bazilike, ki so se našli, in se je zidalo novo poštno poslopje. Tako poznamo sedaj ime vsaj enega celjskega škofa, ki je živel v burnih in težkih časih. Zadnja dva stihla se nanašata namreč brezdvomno na sekto arijancev, ki se je od 4. do 7. stoletja posebno po naši domovini razširila tako, da vzdihuje sodobnik Arijia sv. Hieronim: Ingenuit totus orbis et arianum esse miratus est (Ves svet je vzdihnil in se začudil, da je arijanski). Iz vroče prošnje pravovernih moremo sklepati, da se je katoliška cerkev v Celeji za časa škofa Gaudencija (koncem 4. ali začetkom 5. stoletja) nahajala v veliki nevarnosti, da podleže mogočnemu sovražniku. Ta strah pravovernih se je tudi uresničil, kajti v začetku 5. stoletja je zavladal v Celju in v Ptuj arijanizem. Vendar pa se krivoverstvo stalno ni moglo vzdržati, ker je že v 7. stoletju popolnoma izginilo.

Iz tega kratkega poročila izhaja že, kako važen je opisan spomenik. Seveda se bo strokovna literatura s tem častiljivim spomenikom posebno bavila.

V. Ljubljanski vzorčni velesejem.

Lesene stanovanjske hišice na velesejmu.

V današnji dobi pomanjkanja stanovanj, ki je gotovo vsak želi lastnega gnezda, ki je, četudi majhno, vendar njegova last, bo sigurno vzbujala na sejmu splošno pozornost in občudovanje lična in novo postavljena enodružinska stanovanjska vila obdana s krasnimi rastlinjaki in cvetličnjaki. Ta hišica je lesena. Do najnovejšega časa pri nas ni bil znan sistem gradnje lesenih hiš, a sem in tja postavljene zgradbe so vzbujale s strani širokih mas neko gotovo nezaupanje in stvar samo. Vendar pa je to nezaupanje popolnoma neumestno. Tvrdba Hüntsch d. d. Brod na Savi je uvedla v našo državo svoj način lesene gradnje, za zgradbo stanovanj v obliki vil, kakor tudi za industrijske zgradbe do največjega obsega. Že svoječasno je bilo teoretično dokazano, da les ugodnejše regulira toploto, kakor pa zidane stavbe. Praktično je dokazano, da hiše sistema Hüntsch, izdelane z dvojimi lesenimi stenami, a z izoliranim mirujočim zrakom in lepenko dajejo poleti in pozimi zelo ugodno temperaturo. V poletni vročini je hiša hladnejša, pozimi pa se lažje pregreje nego masivna zgradba. V ne celih dveh letih poslovanja je ta trdka izdelala več lepih in okusnih lesenih zgradb, posebno v Zagrebu in po nekaterih drugih mestih. Da je sistem gradbe industrijskih zgradb po načinu Hüntsch dober, dokazuje med drugim tudi to, da je ta trdka izdelala tudi velike letalske lope in delavnice pri tvornici avionov Icarus v Novem Sadu, kakor tudi velike strešne konstrukcije po svojem patentiranem sistemu pri tovarni vagonov v Brodu.

Stanovanjske zgradbe sistema Hüntsch se izdelujejo v tvornici do najmanjšega detajla tako, da se na mestu zgradbe zgradba samo montira in prepleša. To je po velikosti objekta gotovo v osmih do 40 dneh, nakar se že lahko lastnik v hišo vseli. To je ena od največjih prednosti pred zidanim poslopjem,

kjer minejo meseci, dokler se hiša osuši. Za normalno zgradbo 5 do 6 prostorov je potrebno 6 do 8 tednov od dne naročila, da pride pod streh in ključ. Taka hišica je popolnoma suha, izključuje vsako možnost vlage in tudi odgovarja v vsakem higijskem oziru.

Druga vrsta izdelkov, do danes pri nas skoro nepoznana, so zimski vrtovi, cvetličnjaki, steklenjaki in hladilniki te trdke, katere objekte smo do nedavnega morali dobavljati iz inozemstva. Ta domača trdka more, po dolgotrajni skušnji nemške trdke Hüntsch & Komp. dati nam najlepše in najpripravnejše na tem polju, kar je za nas agrikulturo velike važnosti. Brez zadostne luči in zraka ni mogoče vzgajati nežnih bilk, ampak more to storiti in omogočiti rastlinstvu normalni razvitek samo strokovno izdelan steklenjak. Dandanašnji si ne moremo misliti moderne in elegantne zgradbe brez ugodno nameščenega in urejenega zimskega vrta. Na velesejmu se bo videlo, kako je treba to stvar lepo in poceni urediti. Ta trdka dela poleg tega tudi vse potrebščine same v svojih delavnicah in kupuje samo sirovine. Vse to poceni izdelavo. Tako tudi v tem oziru nudi letošnji velesejmu novost, za katero se bodo gotovo zanimali vsi, ki si žele poceni lastnega doma in pa oni, ki si žele svoje domove oplešati s cvetličnjaki in vrtovi.

Novi sezname naših industrijskih, obrtnih in trgovskih podjetij. Kakor prejšnja leta je izdala naša Zbornica za trgovino, obrt in industrijo tudi letos ob priliki velesejma 1. sezname industrijskih in večjih obrtnih podjetij, ki obsega naslove industrijskih in večjih obrtnih podjetij v Sloveniji, urejenih po raznih strokah z označbo posameznih izdelkov ter 2. sezname eksportnih in importnih trdk, iz katerega je razvidno, katere predmete izvažajo, oziroma uvažajo posamezne trdke iz in v Slovenijo. Ta sezname se bosta v svrhu informacij razposlala inozemskim konzulatom v naši državi ter konzulatom in agencijam

SHS v inozemstvu, dalje jugoslovanskim in inozemskim interesentom, ki se zelo pogosto obračajo na zbornico za podatke. Sezname je praktičen kašipot in zelo dober pripomoček

Iz širnega sveta.

Moskovski sohor.

Kakor smo že poročali, se odprvi »III. vsesvjatski pomesni sohor« v Moskvi v cerkvi Krista Spasitelja 1. oktobra t. l. Ta sohor ima namen, da se odpravi patriarhat v Rusiji in po namerah sovjetske vlade zopet uvede »svjatejši sinod«, to je kolegij škofov, ki bodo vladali rusko cerkev, pod vplivom sovjetske seveda. Boljševiška »Izvestija« z veseljem poročajo, da je uredil zunanji komisarijat v sporazumu z angorsko vlado važno zadevo prihoda novega carigradskega patriarha, poprej nicejskega metropolita Vasilija na sohor. Škofje-tihonovci, pristaši patriarha in nasprotniki sovjetrov so zdaj prejeli povabilo na sohor. Če se ga bodo udeležili, jih bo ukrotil sovjetoj prijazni sohor pod vodstvom carigradskega patriarha. Če pa bodo izostali, ostane njih cerkev brez vodstva. Sovjeti jim ne dovolijo izvoliti novega patriarha. Sovjetski tisk prinaša naslednje podatke o različnih strujah, ki so nastale vsled sedanjega razkola: »Živa Cerkev« pod vodstvom prote Krasnickega je šibka. Zapadla je modernistovskim vplivom in ne predstavlja nobene nevarnosti. Ravnotako maloštevilna je skupina »Cerkvenega Vozrođenija« nadškofa Antonina s kakimi 40 pristaši, ki tudi ne more škodovati sinodu. Zato pa je prestopila na stran sinoda »Zveza drevlesposolske cerkve«. Tihonovci so torej edina upoštevana vredna nasprotna stranka. Sohor bo predvsem sklepal o cerkvenem edinstvu v Rusiji. To vprašanje se reši pod geslom »Prilagoditvanja verskega življenja sedanjim državnim razmeram«. Sinod upa, da bodo zastopali rusko cerkev na bodočem vesoljnem kongresu pravoslavne cerkve samo pristaši sinodske, to je sovjetoj naklonjene struje.

Kakor se vidi, se tudi sovjetska vlada peča s »cerkveno politiko«, in še temeljito. Na eni strani je to znak, da je cerkev še vedno uvaževanja vreden faktor v ruskem narodnem življenju, na drugi pa, da hoče vlada cerkev popolnoma spraviti pod se. Tudi v tem oziru nadaljujejo torej sovjeti politiko carizma.

Grigorij Petrov 9. 29. julija je podlegel v Parizu raku žledca Grigorij Petrov, znani avtor knjige »Evangelije kak osnova življenja«. Priljubljen pri petrograjskih delavcih kot misijonar je zaslovel Petrov l. 1898. ob času velike lakote. Njegovi članki in pridige so omehčali tekrat marsikatero srce. Ganjeni slušatelji so mu darovali za stradajoče vse, kar so imeli pri roki: ure, prislane, uhane. Občevanje s L. Tolstijem je pripeljalo pozneje Petrova do zavesti, da je prepotraben cerkveni prepoved. Ostal je kristijan, toda se ni hotel odreči borbi. Kot dunski poslanec je bil pozneje zaprt v samostanu in so mu odvzeli duhovniško čast. Deloval je po revoluciji kot časnikar tudi v Jugoslaviji, dokler ni podlegel bolezni, ki si jo je nakopal tekom begunskih potovanj.

Sovjetski zakon. Komisar notranjih zadev je odredil, da smeta mož in žena imeti skupno redniško ime (ženina ali neveste, poljubno) ali pa obdržati vsak svoje prejšnje ime. V tem slučaju dabi otrok očetovo ali materino ime na željo staršev. Če pa ne pride do sporazuma, dabi otrok ono ime, ki je pred drugim v abecednem redu.

Kazaška republika. Dosedanja kirgiška republika, samostojen del SSSK, je dobila ime Kazaške republike. Vlada se je preselila iz Orenburga v Ksil-Order, ker je izločena Orenburska gubernija iz ozemlja Kazaške republike ter spada sedaj k RSFSK. Na ta način obvlada Moskva vse uralske prehode.

Potovanje sovjetskih visokošolcev. Po poročilu »Timesa« pošilja društvo za kulturne vezi med SSSK in inozemstvom 30 dijakov petrogradske tehnike na Angleško. V spremstvu profesorjev bodo ogledali tovarne, pristanišča in trgovine, nazaj grede pa obiščejo Lion in Leipzig (velesejme). Angleška vlada je dovolila obisk svojih ladjedelnice. To bo prvo potovanje visokošolcev SSSK v inozemstvo.

Nova katoliška univerza na Kitajskem se jeseni odprvi. Prvi je sprožil to misel kitajski katoličan, časnikar Jung-hen-Če, ki jo je predložil že l. 1917. papežu Benediktu XV. Očetje benediktinski so vsestransko proučili vprašanje v Pekingu leta 1920—1922 in so predložili tozadevna natančna poročila papežu, oz. benediktinskemu primasu opatu Stobingenu. Učni načrti nove univerze obsegajo razven verskih znanosti tudi filozofijo, kitajsko in evropsko literaturo, naravoslovne in javne predmete, tehnično in montanistično fakulteto.

Kaznovan čudež. V Vinici (Volinija) se je končal proces o čudežu v vasi Holčineci. Pred 2 leti se je namreč pojavil čudežni studentec, ki je ozdravil velike bolnike. Veliko kmetov je romalo v Holčine. Število lesenih križev, ki so jih postavili ozdravljeni, znaša 17.000. Sovjetski državni pravdnik pa je zato tožil in zahteval najvišjo dopustno kazen, češ da je hujskala duhovščina na ta način po slabi letini prizadete kmete proti sovjetoj.

za spoznavanje industrije, trgovine in obrti v Sloveniji. Sezname je dobili na Ljubljanskem velesejmu ter v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Carjevi brilanti.

Ljeningradska »Krasnaja Gazeta« popisuje carske zaklade, ki jih je ponovno razkazovala sovjetska vlada 15. t. m. inozemskim poslanikom.

Sljajen pogled. Ognji, ki žarijo iz teh dragocenosti, kar slepijo. Vsak kamen ima svojo zgodovino. Njegova povest oživi celo stoletje. Tu je velika krona iz l. 1762. Naredil jo je za Katarino II. veliki zlatar Posier v Zenevi. Služila je pri kronanju 7 carjev do Nikolaja II. ter je razen vrednosti tudi izredno lepa. Posajena je s 4436 brilanti, 75 velikimi biseri, gori pa je velikanski 400 karatovi rubin, ki ga je kupil ruski poslanik l. 1676 v Pekingu. Toda zlatarsko delo je tako lahko, da tehta krona manj nego 2 kg! Zraven so caričine krone: za kronanje in za poroko. Potem je državno žezlo iz poliranega zlata z 8 brilantovimi obročki. Njegov kinč je znameniti diamant »Orlov«, ki tehta 195 karatov. Pravijo, da je bil ta kamen nekoč oko indijskega malika, dokler ga ni ukradel l. 1703 francoski vojak. Potem je imel ta kamen perzijski Nadir-Sah, kateremu so ga pa tudi ukradli. Sicer so to le ugibanja. Stoji samoj da je podaril kamen Katarini l. 1773 na rojstni dan njen ljubimec Orlov.

Nikolaj II. je letno podaril ženi velikonočen pirh izredne lepote. Eno jajce je celo posuto z brilanti, notri pa drvi pritikavček-brzovlak iz zlata in diamanov. Drug pirh vsebuje celi Kremelj. Skozi okna uspenske stolnice se vidi ljudstvo in duhovniki. — Platinov grm z nefritovim listjem in diamaninimi cvetki. Če se pritisne neviden gumb, se odpre popek in zleti ven majhen slavček iz dragocenih kamnov. Slavček poje in odpira perotke. To je rojstno darilo carja Ivana VI., ki je trpel v ječi 30 let ter je bil umorjen, potem ko je vladal 4 mesece kot 3 letni otrok.

S kamni posute sablje, spone, avbe, zapesnice uhani, kamni brez koca. Na mizi leži le petina vsega diamaninega zaklada republike. Vrednost znaša 340 mil. rubljev (170 mil. dolarjev).

Glavni obtoženec. 80letni župnik Petrinški, j dobil z ozirom na svojo starost le osem mesecev ječe, ki jih je pa že prestal v preiskovalnem zaporu. Sedem duhovnikov je dobilo tri leta ječe in 10 kmetov po šest mesecev prisilnega dela.

Morski orjaki gredo v pokoj. Ameriška vlada bo znižala svojo podporo »Shipping board« od 22 na 15 milijonov dolarjev letno. Zato bo podjetje najbrž opustilo obratovanje 6 največjih prekomorskih parnikov (med temi je tudi slovit »Leviathan«), ker baje delajo z izgubo.

75letnica smrti Nikolaja Lenaua. Dne 22. t. m. je preteklo 75 let, odkar je umrl največji avstrijski lirik Nikolaj Lenau. Rojen je bil l. 1802. na južnem Ogrskem kot sin lahkomiselnega plemiča in častnika; po njem se je pretakala mažarška in slovanska kri. Nemir in neobvladana čustva so mu bila od vsega početka dota. Pod vplivom nesrečnih družinskih razmer se je razvil njegov duh še bolj enostransko ter je postal »pesnik svetovne boli«, temnogled pesimist, a globok in iskren ter plemenit. Zato ga prijatelji lepe knjige posebno med Francozi in Italijani še danes zelo cenijo.

Vezuv deluje. Zadnje dni je začel Vezuv zopet delovati; v notranjosti se neprestano čujejo močni poki in bobnenje. Ravnatelj na vezuvski opazovalnici izjavlja, da se ni bati izbruha.

Veliko neurje v Italiji. V noči na 25. t. m. je divjala po srednji in severni Italiji silna nevihta. Domalega vse brzovjavne in telefonske zveze so bile poškodovane. Vlada je iz Rimla poslala poseben vlak z delavstvom in materialom, da se zveze nemudoma popravijo. — Vihar je ponekod podiral tudi poslopja in je bilo več oseb poškodovanih.

Kako nabirajo v Rusiji naročnike na časopise. Sovjetsko časopisje v Rusiji je steer jako razširjeno, brez vladne pomoči pa le ne more izhajati. Vsi listi pa bi radi postali več ali manj neodvisni in si zato ne vse načine prizadevajo število svojih naročnikov pomnožiti. Tako objavlja »Krestjanskaja gazeta« onemu, ki ji pridobi največ naročnikov, novo zimsko suknjo, konja, krav. in žepno uro. Kdor nabere za »Mir Truda« 200 naročnikov, dobi 60 rubljev nagrade ali pa par čevljev in par galoš. Neki kijevski list pa je vpeljal stalno loterijo za svoje naročnike. Kdor kupi list, ima upanje, da zadene konja ali par čevljev, ženske pa naglavno ruto.

Zenska — odvetaik. Pred sodiščem v Lémansu je prišla k neki razpravi advokatinja v hlačih. Predsednik senata je otvoril sejo in izjavil, da dame v hlačah ne more pripustiti k razpravi. Odvetnica mu je odrekla pravico, da jo izključi. Pariško apelacijsko sodišče ji je dalo prav, češ da moška obleka ženske odvetnice ne škoduje dostojanstvu sodišča.

Gospodarstvo.

F. Kramar:

Ob petletnici Ljubljanskega velesejma.

Nazdeljeni dolge veke po umetno vzdržanih mejah, smo se po prevratu Srbi, Hrvati in Slovenci združili v eno domovino. Po svoji izločenosti legi v Evropi ob mogočnih prometnih žilah, zaklinjeni med trd pritisk romanske in germanske gospodarske sile, smo bili mi v Sloveniji v novi državi na prvem mestu zainteresirani na ureditvi velikih gospodarsko-političnih vprašanj. Bili smo prvi na vrsti v gospodarski borbi napram inozemstvu in predvsem nam je bila potrebna orijentacija. Nikdo ni vedel med nami tremi, kaj mu v gospodarstvu oziru zamore nuditi drugi in tretji. Mi Slovenci smo bili v svojih gospodarskih stremiljenjih vzgojeni na orijentacijo proti Dunaju. Nič manj so Hrvati zrlili na Budimpešto. In ko je napočil dan svobode in združitve, tedaj smo šele uvideli, da nam manjka medsebojnega spoznanja. Gospodarski krogi so se trudili najti pota in sredstva, da bi prinesli luč v te zmedene razmere in v tem stremiljenju so se oprijeli preizkušene sredstva prirejanja velesejmov.

Velesejem naj ob določenem času in na določenem mestu zbere kar največje število konzumentov in producentov, ki naj med seboj ustvarjajo trajne trgovske vezi in sklepajo kupčije. V zavesti, da je taka institucija neobhodno potrebna, zlasti za industrijsko najbolj razviti del naše države, so ustanovili dalekovidni zastopniki gospodarskih krogov l. 1920. v Ljubljani I. jugoslovanski vzorčni velesejem.

Temu sledeče dobro uspele prireditve so dale povod, da je dobivala institucija Ljubljanskega velesejma vedno večji vsesplošni pomen. Ta pomen ni samo čistega gospodarskega značaja, ampak je globlji, tako da ima Ljubljanski velesejem danes znatno moralno in splošno vzgojno vrednost.

Na prostorih velesejma se zbira delo in trud tisočih rok in misli, ki se gibljejo in ustvarjajo širino naše lepote domovine. Velikostna slika dela rok in razuma mora v obiskovalcih vzbuditi spoštovanje in ljubezen do dela in ustvarjanja ter dvigati gospodarski in narodni ponos. Na velesejskih prireditvah so vidna velika znamenja naše zrelosti, naše resnosti in volje, da se uvrstimo v krog velikih prosvetljenih narodov. Kdor obišče razstavo najrazličnejših produktov na velesejmu, mora v njem dozoreti prepričanje, da le v resnem in vztrajnem delu leži naša bodočnost.

Institucija Ljubljanskega velesejma je iz teh razlogov vzgojevališče k redu in delu, k spoštovanju do vseh tistih ogromnih množic, ki so s trdom svojih rok in s svetlostjo svojega razuma ustvarile dela trajne vrednosti.

Tudi praktična stran je važna. Našemu kmetovalcu in obrtniku je potrebno, da se okoristi z vsemi modernimi pridobitvami in da iz primitivnega gospodarstva preide k racionalnemu, v katerem se uporabljajo koristne iznajdbe nove dobe. Naš mali človek je radi svoje naravne razumnosti dovzeten za napredek, vendar pa mu je pred vsem treba nuditi priliko, da ta napredek na lastne oči vidi in se da prepričati o koristnosti te in druge stvari. Vidi enkrat, dvakrat praktično iznajdbo in polagoma prihaja do prepričanja, da bi uporaba te ali druge stvari mogla tudi njemu koristiti. Tako se z ogledom velesejma na praktičen način širi v ljudstvo splošna izobrazba, producentom pa se odpirajo nova pota konzuma, novi viri dohodkov, ker ljudstvo sega po novem ustvarjanju in pridobivanju.

V dosegu teh ciljev nikakor ne morejo služiti miniaturne lokalne razstave, ampak edino velesejmi v večjem stilu. Številni so pogoji, ki so za tako prireditev potrebni. V veliki meri je odvisen uspeh od priznanja in priljubljenosti institucije, ne samo v ožji, temveč tudi v širši domovini in inozemstvu, skratka od tradicije. Razstavljalcem in kupcem se mora nuditi kar največ mogoče, jih popolnoma zadovoljiti. K vsemu temu pa je potreben kapital. Ljubljanski velesejem je danes znan širše Evrope in tudi v prekomorskih državah ter uživa najboljši sloves. To so sadovi petletnega organiziranega dela in težkih denarnih žrtv, h katerim so prispevale naša širokopotezna narodno-gospodarske osebe in deloma država.

Velesejem mora poleg drugih ugodnosti nuditi razstavljalcem prikladne razstavne prostore, ki so zaradi lažjega pregleda edino možni v specializiranih zgradbah.

Nad vse važna naloga vsakega velesejma pa je, da privabi v čim večjem številu kupce in interese. Treba je med ljudstvom poturjati vse moralno in materialno koristne strani velesejma in ljudstvo navajati k obisku velesejma. Zato je treba velikopotezne reklame in propagande, ki velja danes milijone. Potrebno je tudi vsestransko izšolanje in izobraževanje upravne osebe in organizirano delo. Vsakega tega danes nove institucije ali sploh ne zamorejo ali pa so primorane iskati si ogromnih kapitalov, ki jih je le pod težkimi pogoji dobili v sedanji denarni krizi. Prirejanje lokalnih razstav večjega obsega je torej zelo problematične vrednosti. Spraviti industrijo in obrt do tega, da z izgubo časa in obsejnim izdatki svoje izdelke razstavi, hkrati pa ne preskrbi interesov, kar za to manjka do-

bre volje ali sredstev ali pa sposobnosti, je nemoralno in vse obsebe vredno. Reklama in propaganda sta zlasti v današnjem času splošne stagnacije in gospodarskega boja vsakemu podjetju prepotrebni. Vsak industrijec, obrtnik, ki se poslužuje velesejma res dobrega renomeja, mora uvideti neprecenljivo korist, ki mu jo nudi velesejska institucija s svojo sistematično, vsestransko razvito, ogromno reklamo, saj more samo od nje pričakovati uspehov in interesov. Institucijo velesejma moramo zato definirati tudi kot organizirano skupno poskleso vseh razstavljalcev v prid vsakemu posamezniku.

Ljubljanski velesejem, za čigar ugodni potek so dani vsi pogoji, se ni strašil izdatkov za največjopoteznejšo reklamo in koncentracijo vseh pridobitvenih krogov in konzumentov cele države na enem samem mestu. Da je edino le taka koncentracija plodonosna in v prid celokupnemu narodnemu gospodarstvu, zlasti Sloveniji, so uvideli vsi prvi gospodarski strokovnjaki. Odpusti morajo vsi ozir na lokalni patriotizem in vsaka sentimentalnost, ki je gospodarski boj ne pozna; združiti je treba vse naše moči in ne cepiti jih. To nalogo si je zadal velesejem in se tudi v bodoče ne bo strašil nobenih potov in sredstev, da doseže svoj cilj v prosih in povzdigo narodovega blagostanja vse države, osobito Slovenije.

Vpisi v trgovinski register. Vpisale so se naslednje tvrdke: »Grom, carinsko posredniški in spedijski biro, družba z o. z. v Ljubljani, podružnica Maribor; Hrv. eskomptna banka v Zagrebu, podružnica v Mariboru; »Sand. Banum, d. o. z. v Rogiški Slatini (za izdelovanje in prodajo preparata Sand. Banum) (100.000 Din).

Otvoritev začasne pošte in telefona »Ljubljana veliki semenj«. (D. štev. 31.296-II-1925.) V času od 29. avgusta do 8. septembra 1925 bo poslovala na razstavišču Ljubljanskega velesejma semnja tudi pošta in telefon z nazivom »Ljubljana veliki semenj«. Ta pošta bo opravljala vso pošto, brzojavno in telefonsko službo ter bo imela svojo telefonsko centralo s 6 sporednimi aparati. Poslovala bo kot oddelek pošte Ljubljana I. Pošiljke bo pečatila z žigom, ki ima besedilo »Ljubljana vel. semenj« v latinici in cirilici.

Prodaja odpadkov (od blaga, usnja, kovin itd.) se bo vršila dne 10. septembra t. l. pri »Upravi 4. zavoda za izradu vojne odeje v Zagrebu. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobave. Ekonomski oddelek ravnateljstva državnih železnic v Ljubljani sprejema do dne 4. septembra t. l. ponudbe glede vezave knjige; do 2. septembra t. l. ponudbe za dobavo 10.000 kg kalcinirane sode; do 10. sept. t. l. ponudbe glede dobave gornjih delov dimnikov, glede dobave 1.000 komadov zavorinjakov, glede dobave umetnega škrlila in pocinkanih žičnikov; do 14. sept. t. l. glede dobave zložitljivih meril in glede dobave različnih pil. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelku ravnateljstva državnih železnic v Ljubljani. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije. Dne 9. septembra t. l. pri Stalni vojni bolnici v Ljubljani glede dobave svinjske masti, bele moke, suhih šljiv, ješprenjčka, riža, maharonov, fižola, pšeničnega zdroba, kristalnega sladkorja in kisa. Dne 18. septembra t. l. pri intendanturi Vrbasko divizijske oblasti v Banjaluki glede dobave 269.000 kg ovs. Predmetni oglas z natančnejšimi pogoji so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Za nakup sadja vseh vrst, posebno jabolk, hrušk in češkelj se zanima neka tvrdka iz Češkoslovaške. Natančnejši naslov navedene tvrdke je v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo interesentom na razpolago.

Prodaja stare pocinkane pločevine. Ravnateljstvo drž. železnic v Ljubljani ponovno razpisuje prodajo ca. 2350 kg stare pocinkane pločevine. Tozadavne ponudbe kolekovane z Din 5, je poslati do 14. sept. 1925 podpisaneu oddelku. Cene je staviti franko vagon materialno skladišče Maribor kor kol., kjer je tudi predmetna pločevina na ogled. Plačilo se izvrši ob prevzemu blaga.

Dobave. Ravnateljstvo drž. železnic v Ljubljani sprejema do 14. sept. t. l. ponudbe glede dobave betonskih cevi. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelku ravnateljstva državnih železnic v Ljubljani. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije. Dne 13. sept. t. l. pri komandi varaždinskega vojnega okrožja v Varaždinu glede dobave kruha in pečenja kruha. — Dne 16. septembra t. l. pri komandi varaždinskega vojnega okrožja v Varaždinu glede dobave mesa. Dne 17. sept. t. l. pri komandi mesta v Dolnji Lendavi glede dobave mesa. — Dne 18. sept. t. l. pri komandi mesta v Kraljevcu glede dobave mesa. — Predmetni oglas z natančnejšimi pogoji so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Splošno znano

je, da kupiš najceneje OBLEKE pri
LOŽAR & BIZJAK
LJUBLJANA — Sv. Petra cesta štev. 20.

Borze.

Dne 28. avgusta 1925.

DENAR.

Zagreb. Berlin 18.25—18.85, Italija 209.12—211.61 (209.23—211.61), London 270.85—272.88 (270.88—272.88), New York 55.58—56.185 (55.60—56.16), Praga 164.40—168.96 (164.88—166.88), Dunaj 7.83—7.98 (7.83—7.93), Budimpešta 7.845—7.945, Curih 10.815—10.895 (10.8125—10.8925), ček 10.81—10.89; valute: dolar 54.90—55.50, lire 207.80—210.20.

Curih. Belgrad 9.225 (9.225), Budimpešta 72.05 (72.60), Italija 19.375 (19.35), London 25.0625 (25.065), New York 51.06 (51.6), Pariz 24.24 (24.30), Praga 15.80 (15.80), Dunaj 72.65 (62.50).

Milan. Belgrad 47.40—47.90, Dunaj 8.75—8.80, Pariz 125—125.50, New York 26.65—26.75, Praga 78.75—79.45, London 129.30—129.70, Curih 514—519.

Pariz. Milan 80, New York 21.315, Bruselj 46.30, London 102.45.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.55, Kodani 175.05, London 34.395, Milan 26.52, New York 708.00, Pariz 38.21, Varšava 124.50. Valute: dolarji 708.45, angleški funt 34.82, francoski frank 39.30, lira 26.57, dinar 12.675, češkoslovaška krona 20.945.

Praga. Devize: Lira 103.95, Zagreb 60.375, Pariz 126.50, London 158.75, New York 38.75.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 76.50 den., zastavni listi 20—25, Celjska posoj. 201—205, Ljublj. kreditna 225—235, Merkantila 101—102, zaklj. 101, Praštediona 912 den., Slavenska 65 den., Kreditni zavod 175—185, Strojne tovarne 85 den., Trbovlje 340 bl., Vevče 115 den., Slavonska družba 165—180.

Zagreb. Hrv. esk. 117.50—118.50, Kred., Zagreb 116.50—120, Praštediona 912—915, Slavenska 65—66, Srpska 131—132.50, Eksploatacija 50—52, Gutmann 415—425, Slavski 150—160, Slavonija 51—51.50, Trbovlje 336—343, 7% invest. posoj. 79.50.

Praga. Živno, 384, Jugobanka 58.50, Prager Eisen 896, Skoda 670, Češka ind. banka 882.

Dunaj. Alpine 29.6, Greinitz 14.3, Kranjska industrijska 36.4, Trboveljska 43.5, Hrv. esk. 14.51, Leykam 17.5, Slavonija 6.3.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Deske, monte, 20 mm in 25 mm (ca. 400 m³), fco meja 510 bl., oerovi križi, od 25 cm prem. naprej, od 2 m dolž, naprej, fco meja za 100 kg 25 den., testoni, monte, fob Sušak 480 den., črni bor-bordonal, 8 do 8 m dolž, 80-80—50-50, fob Gruž 650 bl., bukova drva, 1 m dolž, suha, fco nakl. post. 4 vug. zaklj. 17.50. Žito in poljski pridelki: Pšenica domača, fco Ljubljana 260 den., pšenica slav., 76-77 kg. 3/4, par. Ljubljana 270 bl., koruza slav., fco Postojna trans. 4 1/2 vug. zaklj. 233, oves slav., par. Ljubljana 185 bl., laneno seme, fco Ljubljana 535 den., otrobi ržni, fco Murska Sobota 125 bl., otrobi pšenični, fco Djakovo 160 bl.

Odprodaja!

Radi preselitve odprodajamo vso zalogo manufakturnega blaga, galanterije in usnja po globoko znižanih cenah. — Ne zamudite ugodne prilike!

»Danica« :: Majzelj & Rajšelj

Ljubljana, Turjaški trg št. 1.

Šolski vestnik.

Državna trgovska akademija v Ljubljani. V I. letnik tega zavoda se sprejemajo: 1. dijaki (inje) srednjih šol z nižjim tečajnim izpitom; 2. dijaki (inje) meščanskih šol s končnim izpitom. Prednosti imajo prijavljeni (enke), ki se skazujejo z dobrim redom iz učnega jezika in realnih predmetov ter dokažejo znanje v modernih jezikih. Vpisovanje se vrši 11. in 12. septembra t. l. v dopoldanskih in popoldanskih urah v postopni tehnične srednje šole, Aškerčeva ulica 9-II. Redni pouk se prične 15. septembra t. l. Ponašljajni izpiti se prične 11. septembra.

Na deški meščanski šoli v Ribnici je otvorjena šola maša v nedeljo 6. septembra t. l. Obenem je tega dne slovesna blagoslovitev in otvoritev novog ašolskega poslopja po prihodu dopoldanskega vlaka. Reden pouk na šoli prične 9. septembra, ker je treba šolo po nedeljski slavnosti in razstavi, ki je z njo v zvezi, temeljito očistiti. K slavnosti otvoritve in blagoslovitve nove šole vabi ravnateljstvo šolske mladine, starše, ki bodo imeli priliko videti delo svojih otrok v preteklem letu, prijatelje in dobrotnike in zaščitnike šole v težkih dneh. Vabljeni ste med nas zastopniki vseh korporacij, zavodov in oblasti, ki ste zrlili naše delo in ga spremljali s simpatijami. Podrobnejši program objavi ravnateljstvo v sporazumu z upravnim odborom in razpoložljiva vabila. — Vpisovanje v vse razrede šole bo 1. septembra t. l. dopoldne od 8 do 12 ure v pisarni ravnateljstva v novi šoli. Pri glase naj se le tisti dosedanjji učenci, ki se niso še do sedaj. Za prvi razred se je prijavilo dovolj dobrih novincev, zato sprejme podpisano le izjemoma še kakoga učenca (ko). — Ravnateljstvo.

Ceni. obiskovalcem velesejma priporoča tvrdka

Ivan Dogan — Ljubljana

Dunajska cesta 17 (Medijatova hiša)

svojo bogato zalogo pohištva in tapet-niskih izdelkov. Cene solidne!

Naznanila.

Prostovoljno gasilno društvo Spodnja Siska priredi na Komarjevo nedeljo dne 30. avgusta t. l. vrtno veselico v gostilni gospe Antonije Keršič. Ker se je tokom leta komar dobro izredil, se bode nudila dobra pečenka in izborna kapljica. Zato se cenjeno občinstvo in prijatelji gasilstva najljubneje vabijo na množični obisk. — Odbor.

Prostovoljno gasilno društvo na Rudniku pri Ljubljani priredi dne 6. septembra veliko vrtno veselico na vrtu ge. Jože Ustnik. Začetek ob 15. uri. Poskrbljeno je za jed in pijačo. Pridite na obisk. V slučaju slabega vremena se veselica preloži na 8. septembra.

Knjige in revije.

Peta Marijina. Kratka črna lepega življenja za družbenice. Spisal dr. Miroslav Brumat. 1925. Izdalo in založilo Osrednje vodstvo Mar. družb za gorisko nadškofijo. Pisatelj je hotel vsaj nakratko obdelati vse najvažnejše predmete, ki se tičejo duhovnega življenja mladega dekleta. — Da bo ta lična knjiga zelo ustregla voditeljem Marijinih družb, je umetno; bo pa tudi kaj primerna za duhovno branje dekletom samim. Več o knjigi še prihodno. Obsega 182 strani stane broširana 18 Din.

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI.

Repertoar opere in drame od 29. avgusta do 8. septembra 1925.

29. avgusta. Opera a) Mascagni: Cavaleria rusticana; b) Glumači. slavnostna predstava.

30. avgusta. Drama. Golar: Vdova Rož. linka. — Opera. Offenbach: Hoffmannove pripovedke.

31. avgusta. Drama. Petrovič: Vozel (čvor), premijera.

1. septembra. Opera. Verdi: Aida.

2. septembra. Drama. Manners: Pegica mojega srca, premijera.

3. septembra. Opera. Cornelius: Bagdadski brivci.

4. septembra. Drama. Petrovič: Vozel.

5. sept. Opera. Offenbach: Hoffmannove pripovedke.

Začetek opernih predstav vedno ob pol 8 zvečer; začetek dramskih predstav ob 8 zvečer. — Predprodaja vstopnic od petka dalje pri dnevni blagajni v operi od 10 do pol 1 in od 3 do 5 popoldne.

* * *

Za velesejske predstave, to je za predstave, ki se igrajo za časa velesejma je pripravila Ljubljanska drama dve novitoti in sicer vasko šalo hrvatskega pisatelja Pocije Petroviča-Vozel in angleško veseligr »Pegica mojega srca«, delo pisatelja Mannersa. Premijera Petrovičevega »Vozla« se vrši v ponedeljek, dne 31. avgusta. Posamezne vloge so sledeče zasedene: Rajnka — ga. Juvanova, Bojka — gna. Vida, mati — gna. Bakarjeva, Stevan — g. Levlar, Periša — g. Rogoz in oče — g. Danilo. Delo, ki se je vprizorilo na vseh jugoslovanskih odrih je zelo veselo in zabavno. Njega snov je povzela iz liškega vaskega življenja. Režira g. Osipovič. Začetek dramske predstave ob 8 zvečer.

Nedelja v Narodnem gledališču. Na prvo velesejsko nedeljo sta v Narodnem gledališču dve predstavi. Drama vprizori ob 8 zvečer Golarjevo igro »Vdova Rožlinka«, ki je v lanskim sezoni dosegla velik uspeh. Posamezne vloge so v isti zasedbi kakor lansko leto. Glavna junaka igrata ga. Juvanova in g. Cesar. V operi pa se poje ob pol 8 zvečer Offenbachova opera »Hoffmannove pripovedke«, katere lepa glasba je priljubljena po vsem svetu. Antonijo poje ga. Lovšetova, Gjuljo — ga. Poličeva, Olimpio — gna. Kocuvanov, Hoffmann je v rokah g. Banovca in prikrat nastopi v tem delu po daljšem presledku na našem odru zopet g. Emil Rumpel. Ostale vloge so v isti zasedbi kakor pri vprizoritvi koncem lanske sezone. Predprodaja vstopnic pri dnevni blagajni v operi.

Današnja operna predstava, katero poseti veliko število zunanjih gostov, ki se udeležijo otvoritve V. Ljubljanskega velesejma, obeta biti po skrbni novi pripravi in po odlični zasedbi v resnici prvovrstna predstava. Občinstvo opozarjamo, da so vstopnice v predprodaji od 10 do pol 1 in od 3 do 5 pri dnevni blagajni v operi. Cene navadne operne.

Prosveta.

† Dr. Anton Medved je tik pred svojo smrtjo napisal za Bogoslovni vestnik sledečo oceno dr. Mih. Opekove knjige Mesto na gori: Zopet novo delo našega odličnega, neumornega, delovnega homileta, dr. Mihaela Opeka! Kakor vsa prejšnja se odlikuje tudi to delo po globoko zamišljeni, mojskarsko izvedeni vsebini in klasično dovršeni obliki. »Mesto na gori« je veličastna ustanova Kristusova, nepremagljiva katoliška Cerkev. V uvodu pravi ganljivo govornik in izdajatelj, oziraje se na samega sebe: »To Cerkev božjo in oboževano oznanjajo ti drobni listi. Zložene so bile besede in izgovorjene zavoljo dolžnosti duhovske v potrebah težkih in nevarnih dni. Zložene pa so bile in izgovorjene nič manj zavoljo sile ljubezni in hvalečnosti. Nekeč — o davno že! — se je ustavil mlad popotnik v prečudnem domu prav ob Skali, odkoder tečeta resnica in življenje. In sedem rajskih let je tam resnico in življenje pil. Gospod Jezus! Zahvalim te za tisti dom ob Skali. Če ga pozabim kdaj, naj bo pozabljena desnica moja, moj jezik naj na mojem nebu obliči, če ga do konca svojih dni ne bom ohranil na prvem mestu svojega vesolja.« S temi besedami kaže, da mu je ravno ta snov neizmerno ljuba in mila. Vili je v njo vso svojo neomajno ljubezen do sv. Cerkve, katero je temeljito spoznal in vse njene razmere vsestransko proučil ob Skali sv. Petra v Rimu. Nikdo ne more tako prepričevalno o Cerkvu govoriti, kakor tisti, ki je dalje časa bivil v večnem mestu... Potem navede dr. Medved vsebino štirinajstih govorov in sklepe: Tako je jedro lete po obsegu male, a po mislih zelo obširne knjige. Ne dvomim, da jo bosta duhovnik in inteligent z zanimanjem prebrala in z veliko koristjo uporabila. — Priporinjamo, da so za Mestom na gori izšle še Zgodbe o človeku, poprej pa, kakor ja znano, po vrsti: Brez vere — Za resnico — O dveh grehah — Velika skrivnost — O ljubezni — Kam greš? — Vstajenje duše. — Vse te dr. Opekove publikacije iznova zlasti omikanim krogom toplo priporočamo. — Oktobra pojde v tiskarno Zena s Solncem, štirinajst govorov o Mariji

Cerkveni vestnik.

Gg. organisti, ki se udeležijo duhovnih vaj v novem Domu za duhovne vaje, naj pridejo v hišo v ponedeljek do pol 7. ure zvečer.

Orlovski vestnik.

Senipeterska orlovska srenja v Ljubljani priredi prvo javno telovadbo dne 8. septembra v D. M. v Polju ob pol 4 popoldne na travniku za župniščem. Pri telovadbi nastopi tudi senipeterska vzorna vrsta. Po telovadbi je prosta zabava pred ljudskim domom. Že danes opozarjamo občinstvo, da dan pohiti na to javno prireditev, ko se bodo izvajale jako zanimive točke. Bog živi!

Dijaški vestnik.

Na obnem sboru SDZ za ribniški okraj dne 23. avg. t. l. je bil izvoljen nov odbor: Česarek J., predsednik, Fric Fr., podpredsednik, Arko Fr., tajnik, Mato Fr., blagajnik, Vesel Peter, knjižničar.

Turistika in sport.

Otvoritev koče na Krvavu. Podružnica SPD v Kranju nam poroča, da preskrbi v soboto 5. in nedeljo 6. sept. t. l. o priliki otvoritve koče na Krvavu prevoz turistov (v kočijah ali brekih) z kolodvora Kranj v Cerklje in Kokro. Turisti, kateri

reflektirajo na prevoz, naj to prijavijo najkasneje do četrtka t. j. 3. sept. na Podružnico SPD v Kranju, z natančno navedbo časa in smeri vožnje ter povratka. Na poznejše prijave se ne bo moglo ozirati. Cena vožnje v vsako smer 10 Din.

Izpred sodišča.

Nerodni bratec, Joža, France in Miha Čerini iz Davč so prišli ponoči pred hišo Marije Benedištve v Davčah, kjer so zaželi vpti in razsajati. Končno so razbili okno in eden ponočnjakov je vdrl v vežo in odprl od znotraj vrata. Nato so vdrl vsi trije v spalnico, kjer so Benedištve grozili celo s cepinom. Po daljšem rogoviljenju so končno odšli. Obtoženi so pri obravnavi svoje ne-

umnosti sicer priznali, trdili so pa, da niso imeli nobenega zlobnega namena in so jo hoteli staviti le na odgovor, ker jih je baje obdolžila neke tatvine. Ker pa je tako sirovo obnašanje, posebno napram ženski v vsakem oziru kaznjivo, so dobili tudi ti ponočnjaki neprijeten spomin in sicer tako, da bo sedel Jože 2 meseca, ker je bil najhujši, tovariša France in Miha pa vsak en mesec ječo.

Poizvedovanja.

Zgubila se je srebrna Marijina svetinjša (Brezmadežno spočetje, oval, kongregacijska), ne več nova. Najdilej se prosi, da jo odda v upravnishtvu »Slovenca« proti nagradi.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 150 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo više. Za odgovor znamko!

Dijakinjo

sprejmeta na stanovanje in hrano. — Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 5753.

Dva dijaka

se sprejmeta na hrano in stanovanje. Cena zmerna. Gosposka ulica 6, I. nadst.

Mizar. pomočnik

prvovrstna moč, samec, z dobr. spričevali, se sprejme. Ponudbe pod šifro: »Pošte-no delo« št. 5754 na upravo

Za izdelovanje CEMENTNE STRESNE OPEKE se išče trezno in pošteno

delavsko moč.

Samci imajo prednost. — Ponudbe pod šifro: »Stalna služba« št. 5755 na upravo.

Dva gospoda

ali gospodično sprejmeta na stanovanje in hrano. — Naslov v upravi pod št. 5757.

2 manjša DIJAKA ali 2 DIJAKINJI

se sprejmeta na stanovanje in dobro hrano. Glasovir in inštrukcija v hiši. — Naslov v upravi lista pod št. 5747.

Fant z dobrimi šolskimi spričevali, poštenih staršev, se sprejme v trgovino z mešanim blagom. — Anton Golenka, Sv. Miklavž pri Ormožu. 5679

MLINARSKEGA POMOČNIKA

za prvo delo sprejemem takoj. — SUŠNIK, Bistra, Borovnica. 5653

Trgovci s športnimi potrebščinami!

Paviljon „H“ 327

Ivan Savnik

Kranj - Slovenija

Lastni proizvod vsakovrstnih naramnic in nahrbtnikov

Zaloga modnega, kratkega norimberskega in galanterijskega blaga

Na debelo! Na debelo!

„IKA“ d. z o. z. KRANJ

mehanična tovarna pletenin in nogavic, največje podjetje te stroke, je razstavila svoje solidne in vsega priznanja vredne izdelke na velesejmu. Interesenti naj ne zamude prilike stopiti v zvezo s to domačo industrij.

Paviljon „J“ 618-620.

Razpis

o pismeni ofertalni licitaciji za gradbena pravila župnišča v Žužemberku.

Stavbni odbor za popravilo župnišča v Žužemberku razpisuje pismeno ofertno licitacijo zaradi oddaje adaptacijskih del pri župnišču v Žužemberku. Stroški so preračunjeni na sedemsto in petdeset tisoč dinarjev (750.000 Din). Načrti, stroškovnik in gradbeni pogoji so na razpolago pri župnem uradu v Žužemberku in škofijskem ordinariatu v Ljubljani. Pravilno kolkovane ponudbe z varščino vred naj se vložijo do dne

8. septembra 1925.

Stavbni odbor si pridržuje pravico, oddati gradbena dela ne glede na višino ponudbe.

Stavbni odbor za popravilo župnišča v Žužemberku, dne 26. avgusta 1925.

JOSIP KASTELIC a. r., predsednik.

Pile vsakovrstne (turpije) in rašpe

izdeluje strokovno ter prevzame tudi vsa specijalna naročila po zmernih cenah

pillarna IVAN FIGAR,

Ljubljana, Hrenova ulica št. 19.

Izprašani KURJAC

z dob. spričeval. išče službe. Naslov v upr. pod št. 5662.

Izvežban SODAR

mlad, z dobrimi spričevali, trezen, priden in zanesljiv, dobi trajen in dober zaslužek v Ljubljani. — Ponudbe na poštni predal št. 39, Ljubljana. 5666

Stroj. miz. delavnica

v bližini Ljubljane, se pod ugodnimi plačilnimi pogoji odda v najem oz. se prod. — Poizve se pri Aloma Company, Ljublj., Kongresni trg 3.

Sadne mline

prvovrstne, preizkušane, po ugodni ceni izdeluje Rudolf RAVNIKAR — Radeče pri Zidanem mostu. 5745

Premož - Čebin

Wolfova ulica 1. II.

Telefon št. 56.

Kupim prvovrsten la. okrogel orehov, jesenov in

HRASTOV LES

od 40 cm dalje debel, 2 m dolg; v poštev pridejo le vagonске dobave. Prosi se za obvezno ceno od kubič. metra franko vagon nalaž. postaj v Sloveniji. Ponudbe na: DRAGOTIN KOROŠEC, Rečica ob Paki. 5236

Prodaja se VILA

pred vojno zidana, z 1000 m² lepo urejenim vrtom, oddalji. 15 min. od Mestnega trga. Naslov v upr. pod št. 5661.

Mlekarski VOZIČEK

dobro ohranjen, prodam. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 5726.

Dne 3. septembra se vrši prostovoljna

JAVNA DRAŽBA

hišne in kuhinjske opreme ter obleke v župnišču pri Sv. Jakobu v Ljubljani.

POZOR, LESNI TRGOVCI!

Prodaja se parna in vodna žaga. Na parni žagi je en polnojarmenik in spadajoči inventar s cirkularjem vred; zelo lepi prostori za povečanje obrata, čisto v bližini lep velik gozd, ki spada k žagi ter je dobiti večjo množino okroglega lesa za žago. — Prodaja se tudi večja partija rezanega in tesanega lesa v bližini železniške postaje v Savinjski dolini. — Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 5574.

Staro juto

od manufakturnega in volnenega blaga, v vsaki množini, kupuje skladišče »KONOPJUTA« d. d., Ljubljana, Gosposvetska c. 2.

VEČ STANOVANJ

oddaja ozir. zamenja »Posredovalec«, Sv. Petra c. 23-1.

Paviljone

v dekoraciji na velesejmu sprejema RUD. SEVER, Gosposvetska cesta 6, v hiši mesarja Slamiča. 5046

60 vagonov la. BUKOVIH CEPANIC, suhih, se za takoj ceno prod. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5654.

Krasno jezensko in zimsko blago

je dobila »OBLAČILNICA« v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 7. — Cene zelo nizke! Oglejte si zalogo! 5676

Čadež & Brcar

LJUBLJANA

Kolodvorska ulica št. 35

priporoča:

mlinske kamne svil. in volnena mlinska sita gurte gonilna jermena vosak za mazanje jermenov mlinske stroje in vse ostale mlinske potrebščine po konkurenčnih cenah. — Zahtevajte cenike!

Napredaj je zelo poceni slika Srca Jezusovega z okvirjem, format 95x132.

Naslov v upravi pod 5665.

SOBO

mehlovano ali brez. želita novoporočenca na periferiji Sv. Jakoba trga ali pa kje drugje v mestu, če mogoče z uporabo kuhinje. Ponudbe upravi pod: Mirna stranka.

Kdor položi takoj

6000 dinarjev

dobi stanovanje in malo trgovino z mešan. blagom s konces. v najem. Dnevni promet 2000 Din. Pripravno za 1 ali 2 osebi, tudi za invalida. — Naslov v upravi pod številko 5641.

M. BARTL

special. parfumerija in trgovina rokavic in nogavic — Ljubljana - STRITARJEVA ULICA št. 2.

PAVILJON »E« 49, 51.

NAJBOLJŠA REKLAMA

so oglasi v »Slovencu«.

Otomane najfinijeje izdelave, v blagu 900 Din, afrik modroci 250 Din, patent fotele in vse tapetniške izdelke po najnižjih cenah. — Vabi na ogled! - RUD. SEVER, Gosposvetska cesta 6, v hiši mesarja Slamiča. 5045

Godbeni instrumenti

tvornice Guido Bardelli, Trieste

Via Milano št. 15.

Posetite KOJO 326/28 v paviljonu G na Ljubljanskem velesejmu.

Landauer

dobro ohranjen, se takoj po ugodni ceni prod. — Poizve se v trgovini IVAN PERDAN nasl., Krekov trg.

Lečo in fižol

kupuje FRAN POGACNIK, Ljubljana - Dunajska c. 36.

Največja zaloga in najcenejša: DVOKOLESA, motorji, otroški vozički, šival. stroji ter pneumatica. Ceniki franco. prodaja na obroke. — »TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 5546

Stavbene parcele

se prod. v bliž. nove šišenske cerkve, kakor tudi drugo polje. Proda se tudi velik GLASOVIR. — Poizve se pri MAURER-ju, Celovška cesta št. 89. 5725

Flavto

poučuje R. STOJEC, Breg št. 2, II. nadstropje. 5724

Št. 17.799/ref. IX.

Razpis.

MESTNI MAGISTRAT razpisuje oddajo vseh

kleparskih del

na strehah vseh objektov mestne pehotne vojašnice na Taboru.

Ponudbe je vložiti do 3. septembra 1925 do 10. ure dopoldne pri mestnem gradbenem uradu, kjer se tudi dobi potrebne informacije in mere. — Mestni gradbeni urad si pridrži tudi pravico, oddati posamezne objekte posameznim mojstrom.

Mestni magistrat Ljubljanski,

dne 25. avgusta 1925.

Zahvala.

Najsrčneje se tem potom zahvaljujemo vsem, ki so nam z dokazi odkritega sočutja ter z izrazi iskrenega sožalja kakor tudi s svojo nepriznanim veliko udeležbo na zadnji poti nepozabnega soproga oziroma očeta gospoda

Ivana Pirca

blagajnika mestne hranilnice

skušali lajšati neznošno bol.

Najlepšo zahvalo izrekamo tudi vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja kakor tudi gospodom pevcem za ganljive žalostinke.

V srcih vseh, ki so poznali predragega pokojnika, bodi ohranjen nanj blag spomin.

V Kranju, dne 26. avgusta 1925.

ZALUJOČI OSTALI.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo potrlih src tužno vest, da je Vsemogočni poklical našega nadvse ljubljeneega soproga, očeta, deda, brata, tasta, svaka in strica, gospoda

Ivana Bizovičarja

POSESTNIKA IN UMETNEGA TRGOVSKEGA VRTNARJA

ki je previden s svetimi zakramenti, danes ob 2. uri popoldne, po ljudem trpljenju, mirno izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb nepozabnega rajnika se bo vršil v nedeljo, dne 30. avgusta ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti vila »Roža«, Riharjeva ulica št. 9, pri Kolesiji, na pokopališče pri Sv. Križu.

Svete maše zadušnice se bodo brale v trnovski župni cerkvi.

Ljubljana, dne 28. avgusta 1925.

Marija Bizovičar, soproga.

Ivan, sin. — Minka, Poldi, Pepca, Angelca, Ivanka, Francka, hčere.

Rozalija Cotič roj. Bizovičar, sestra.

Zet, sinaha, vnuki, vnukinje in ostali sorodniki.

UNDERWOOD

pri Lud. Baraga, Ljubljana
Selenburgova ul. 6/1, Telefon štev. 930.

UNDERWOOD

POZOR!

Došli so elegantni najnovejši modni listi za jesen in zimo ter krasni vzorci angleškega blaga. Za izdelavo vsakovrstnih oblek po najnovejši modi, za popravila oblek, likanje itd. kar se vrši točno in solidno, se priporoča

ANTE PREZELJ, KROJAČ

Gospodarska cesta štev. 16, dvorišče, desno.

Pohištvo.

Priložnostni nakup!

Velika zaloga kakor tudi izdelovanje od najpreprostejših do najfinišnih izvršitve. Preproge, posteljinina itd. - Globoko znižane cene. - Prosto ogledovanje. Ceniki zastoj. - Ne silimo k nakupu.

**ZALOGA POHIŠTVA IN PREPROG
KARL PREIS — MARIBOR**

Gospodarska ulica 20.

EN GROSS.

EN DETAIL.

Tamburice

gosli, glazbene potrebščine, muzikalije
Paviljon „E“ št. 50

Tražite cjenik od tvrtke

„KONZUM“
veletrgovina mješovitom robom

vlasnik Aleksandar Eisler

prije »BANIJA«

trgovačko prometno društvo

Karlovac, Florijanska ulica br. 2
(bivša Staklčeva kuća)

Brzjavni naslov: »Konzum«, Karlovac.

Interurbani telefon br. 10.

ČEK-RAČUN pošt. ček. zav. u Zagrebu, br. 35.544.

GIRO-RAČUN kod Gradske štedionice u Karlovcu.

Skladište pamuka tvornice »Dugaresa« i »Venecija«.

Tvorničko skladište petroleja.

Tvorničko skladište šećera.

izravni uvoz kave i ostale kolonijal. robe.

Tvorničko skladište žigica »Vrbovsko«.

Veliko skladište salame, slanina i masti.

Skladište brašna i posija iz prvovrsta banatskih mlinova.

Veliko skladište morske i krečanske soli.

Veliko skladište svih vrsti kandita i čokolade.

Veliko skladište sapuna

»Schicht«, »Gazela«, »Lavov« i »Zlatorog«

Veliko skladište manufakturne robe.

Veliko skladište špecerajske, kratke i pletene robe.

Izravni uvoz D-M-C robe.

Izravni uvoz konca marke »Steznik«.

Tražite cjenik!

Cenj. občinstvu vladno naznanjam, da bom imel z 29. septembrom naprej tudi popoldan

vsakovrstno sveže pecivo!

Pekarna Anton Preskar

Dunajska cesta štev. 5.

Vido Bratovž

Trgovska agentura

Ljubljana, Gospodarska cesta 2
si dovoljuje tem potom p. n. Interesente najvjedneje obvestiti, da zastopa sledeče tvrdke:

Konopljuta d. d.

promet konopljenih in jutastih izdelkov, centrala Zagreb

skladišče za Slovenijo

Ljubljana, Gospodarska cesta 2

Simon Semler, Pilzen

tovarna »alanterijskih izdelkov (vlasnice, knoflice, pletilke, risalni žebrički itd.)

Süddeutsche

Schmirlgelwerke A.-G.

Memmingen, Bayern

tovarna smrkovega blaga, tako na platnu kakor na papirju in vseh vrst gladil

za čevljarsko in mizarsko industrijo

Tovarna nogavic „Ključ“

Za časa velesejma paviljon „E“

koje št. 12, 14, 16

Ustanovljena l. 1846.

Telefon štev. 563.

Gradbeno podjetje

G. Tönnies d. z o. z

Ljubljana

Pisarna: Dunajska cesta št. 25.

Podjetje projektira in izvršuje vsa v gradbeno stroko spadajoča dela. — Enodružinske hiše v opeki »Heraklitu« (najcenejši stavbni način). — Projekti za enodružinske hiše so na ogled v gradbeni pisarni. — Iz lastne opekarne se nudi po konkurenčnih cenah lepo, močno žgano opeko. — Z lastnega gramozoloma vse vrste peska. — Zaloga vsega gradb. materiala na Martinovi cesti.

20% popust 20%
samo za časa Velesejma

Da damo vsakemu priliko, da se prepriča o čevljih tovarne

Carl Pollak d. d. Ljubljana

Sv. Petra cesta 68

Da so isti v kvaliteti nedosegljivi, boljši nego ročno narejeni, cenejši kot vsi drugi, priredimo za časa velesejma v tovarni Sv. Petra cesta št. 68 reklamno prodajo z 20% popustom. Prodajo se vsakomu! Prodajni čas od 8. do 20. ure tudi ob nedeljah in praznikih. Prodaja se možki, ženski in otroški čevlji vseh vrst ter sandali. Ne pozabite obiskati našega paviljona na Velesejmu, kateri je drugi od glavnega vhoda na desno. Tam dobite izkaznico za vstop v našo tovarno, da se Vam pokaže, kako umetno in trpežno izdelava tovarniške čevlje

20% popust 20%
samo za časa Velesejma

Ant. Krisper

Izdelovanje čevljev. — Velika zaloga pletenine, drobnega in galanterijskega blaga. — Eksport kranjskih izdelkov: krtač, zobotrebcev itd.

Novootvorjena

prodajalna Ljubljanske mesne elektrarne

na Mestnem trgu poleg magistrata

je bogato založena z vsakovrstnimi

električnimi svetilkami, lestenci, kuhalniki, vodogrelci, likalniki itd. Vse vrste žarnic

za razne napetosti so na razpolago. Sprejemajo se v to stroko spadajoča popravila.

Kolodvorska restavracija Ljubljana, gl. kol.

Josip Majdič

se priporoča vsem posetnikom velesejma v Ljubljani.

Izborna kuhinja in prvovrstna vina.

Znižane cene.

Odprto vsak dan do polnoči.

Pri „Solncu“ K. Widmayer

Pogačarjev trg

Perilo, manufaktura, opreme za neveste in novorojenčke, abtahi (peče). Vsakovrstne pletenine en gross - en detail.

Moško perilo

raznih zaostalih vzorcev se pod lastno ceno na drobno razprodaja, dokler zaloga traja.

Tovarna perila „TRIGLAV“

Ljubljana, Kolodvorska ul. 8, nasproti Hotel Štrukelj

Pozor! INTERESENTI! Pozor!

Nova jedilnica se prodaja!

Ker mi ni mogoče razstaviti na vzorčnem velesejmu moderne in solidno izdelane jedilne oprave, zato si jo izvolite ogledati na domu. Radi tega je tudi cena zelo ugodna.

August Cerne, splošno mizarstvo
Zg. Šiška 122.

Strojno mizarstvo in tovarna pohištva

Josip Andlovic, Ljubljana

Karlovška cesta št. 22.

Razstavljeno na Ljublj. velesejmu paviljon E, št. 94—96.

Stavbeno in pohištveno mizarstvo

Peter Bizjak — Ljubljana

Spodnja Šiška 136

priporoča solidno izdelane ameriške

pisalne mize

kakor tudi vsa stavbena in pohištvena mizarska dela

Izvršba priznana solidna! Cene nizke!

POZOR! TIVOLI POZOR!

LATTERMANOV DREVORED (poleg sejma)

pol riba — pol deklica

živa iluzija!

Vstopnina za osebo 3 Din.

J. Neškudla

tvornica cerkvenih paramentov, zastav in orodja

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25

vabi preč. duhovščino, cenj. društva in dr., da si ogledajo bogato razstavo cerkvenih paramentov, od priprostih do najfinišnih in najpopolnejše izdelave, cerkvenih in društvenih zastav, ter vsega cerkvenega orodja kakor kelihov, ciborijev itd.

Paviljon J. 584, 586, 588

na letošnjem VELESEJMU V LJUBLJANI.

Prostovoljna javna dražba
tovarniškega in stanovanjskega objekta in gospodar. poslojja

na 4280 m² obsežnem prostoru, pripravno za vsako obrt, industrijo, zavode itd. Nahaja se na glavni cesti v MENGŠU blizu pošte št. 81. Proda se po zmerni ceni. Plačilo po dogovoru.

Dražba se vrši v nedeljo, dne 6. septembra t. l. ob 10 dopoldne na licu mesta.

WEITZEL

Ingenieur Gesellschaft, Komandit. dr.

Oddelek I.

CENITVE

tehničnih naprav industrijskih podjetij in poslojjev vseh vrst in za vse namene.

Oddelek II.

STROKOVNA MNENJA

in interesno zastopstvo vseh vrst, za vse namene, zaupne izjave in ustanovitve

Oddelek III.

STROJI

Sodelovanjem naših oddelkov I. in II. najboljše zveze! Zato dobave vseh strojev in naprav. — Prezidave. — Načrti. — Stavbeno vodstvo.

Radebeul-Dresden (Deutschland).

Razstava!
v lastni hiši

Priložnost imate za nakup vsakovrstne
železnine po najnižjih cenah, ako si ogledate
ob posetitvi velesejma bogato zalogo pri

ZALTA & ŽILIČ
trgovina z železnino na debelo in drobno
LJUBLJANA, Dunajska cesta šte. 11.

Razstava!
v lastni hiši

ANTON KOBİ

lesna industrija in eksportna trgovina
Centralna pisarna, Ljubljana, Izanska cesta 22

Losne parne žage in skla-
dišča: Borovnica, Ljub-
ljana, Podpeč in Begunje.
Tovarna zabojev po na-
ročilu: opekarna, apnen-
ca, UMETNI MLIN.

Prva kranjska to-
varna upognjenega
pohištva iz masiv-
nega impregnirane-
ga lesa.

ZAHTEVAJTE KATALOG IN CENIK! LJUBLJANSKI VELESEJEM!
Telefon 540. Telegram: Kobi Ljubljana

THE REX CO., Ljubljana, Gradišče 10

Najstarejša in največja špe-
cijalna trgovina v Jugoslaviji
s pisalnimi, računskimi in kopirnimi
stroji, razmnoževalnimi aparati, pisar-
niško opremo in z vsemi tozadevnimi
potrebščinami.
Ustanovljeno 1906. Telefon 268.

ZNIŽANE CENE
Najbolje se kupi brez dvoma
„Pri nizki ceni“
IGNAC ŽARGI
LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA ŠTEV. 3
Nudi ceni, odjemalcem razno damsko, moško in
otroško perilo, razne nogavice v vseh barvah, svil-
nate flor-nogavice za dame — velika izbira po-
trebščin za šivilje — kakor razne nakite, trese, svile,
vezenine itd., dalje velika izbira potreb. za krojače.
ZNIŽANE CENE

KREDNE UDE,
ČISTO GLAVO
ima
kdor vživa
KOLINSKO KAVO!

Slaščičarna Novotny ima **SVOL**
paviljon
tudi na velesejmu, kjer dobite razne
slaščice, krepično pijačo in sladoled.
Se priporoča
Terezija Novotny.

Obleke
najbolje najcenejše v največji
izberi ima
J. Maček
Ljubljana
Aleksandrova 12

Novo! Vivarium Novo!
krokodil ali tako imenovani »Ljudožder« iz reke
Missisipi iz Amerike ter
ogromna živa kača Udat
dolga 3 m in 25 kg težka iz Afrike — in več
drugih krvoločnih živali se vidi v
»Tivoli«, Lattermanov drevored
(poleg sejmišča). Vstopnina za osebo 3 Din.

Na drobno! Brez konkurence! Na debelo!
Oglejte si specialno detaljno in engros trgovino
vrvarskih lastnih izdelkov

Prepričali se boste, da je blago napravljeno iz prave dolge ko-
noplje, garantirano in sicer: **VRVI ZA ZVONOVE**, transmisije,
dvigala in za telovadno orodje vseh dimenzij. Posebno močne
oprti za transmisije (Müllergeruten), oprti navadne vse ši-
rokosti, vrvi in mreže za seno, ribje mreže, gugalne mreže (Hän-
gematten), bombažne mreže za otroške postelje v vseh barvah,
tržne torbice, **ognjevarne cevi**, štriki za perilo, tržne vrvice,
štrange, uzde, spaga, dreta, zidarske in tesarske vrvice, trakovi
in vrvice za žalužije. Velika zaloga pravih tržaskih bičevnikov,
bičev, gož, jermenov, **morske frave**, žime vseh vrst,
konjske krtače, konjske odeje, **nepremotljive vozne planice**,
juta platno, ribarice, itd. nudi po najnižji ceni. — **Specialno**
montiranje (spajanje) vrvi za transmisije in dvigala se
izvrši solidno in točno. — Priporoča se

Prva kranjska vrvarna in trgovina s konoplino
Ivan N. Adamič, Sv. Petra cesta št. 31
Telefon šte. 441.
Podružnici:
MARIBOR, Vetrinjska ulica št. 20. Telefon št. 454.
KAMNIK, Šutna šte. 4.

ANTON KOBİ - BREG-BOROVNICA

Lesna industrija in exp. trgovina
Tovarna upognjenega pohištva,
stolov vseh vrst

Centralna pisarna: LJUBLJANA, Izanska cesta 22
Telefon 540

Žebliji za podkve
marke „KRUNA“ so najboljši!

„Mustad“ jugoslavenska tvornica čavala
te željezne i čelične robe d. d.
KARLOVAC.

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski pisatelj Jules Verne. — Poslovenil A. D.

— To je, da ne naletimo ne na Indijance, ne na
njihove sledove, in to na tisti ravnini, kjer navadno
kar mrgoli njihovih tol, bodisi da odganjajo na pri-
stavah ukradeni živino, bodisi da so na poti proti
Andam, kjer prodajajo svoje preproge ali svoje iz
usnja pletene biče.

— In čemu pripisuje Talkav to zapuščenost?

— Sam ne ve. Čudi se, to je vse.

Kateri Indijance je pa menil srečati na tem delu
Pamp?

— Prav tiste, ki imajo v rokah tuje ujetnike, to
se pravi Indijance, ki jim zapovedujejo glavarji Kal-
fukura, Katrijel ali Jančetruz.

— In kakšni so ti ljudje?

— To so vodniki roparskih tol. Še pred tri-
desetimi leti, preden so jih Argentinci pregnali preko
gorovja, so bili vsemogočni. Takrat pa so se podvrgli,
kolikor se Indijane pač more podvreči. Sedaj se po-
tepajo bodisi po pampski ravnini ali pa v provinci
Buenos Ayres. Tudi jaz se ne čudim nič manj kakor
Talkav, da ne najdemo njihovih sledov v pokrajini,
kjer sicer najraje vršijo svojo rokovernjaško obrt.

— Kaj nam je torej storiti? je vprašal Gle-
narvan.

— Takoj vam povem, je odgovoril Paganel.

Potem, ko se je posvetoval par minut s Tal-
kavom, je dejal:

»Zdi se mi, da je njegovo mnenje kaj pametno.
Pravi, da je treba nadaljevati pot proti vzhodu tja
do trdnjave Independencia. To je tako ali tako naša
pot. Če tam ne dobimo novic o kapitanu Grantu,

lomo pa vsaj zvedeli, kaj se je pripetilo Indijancem
na argentinskih poljanah.

— Ali je ta trdnjava Independencia še daleč?

je vprašal Glenarvan.

Ne, leži v tandilskih gričih, šestdeset milj
odtod.

— In kdaj bomo tam? ...

— Pojutrajšnjem zvečer.

Glenarvana je ta nezdoda zelo poparila. Da ne
najde v Pampah Indijancev, na to še pomislil ni.
Ponavadi jih je še preveč. Torej se je moralo zgo-
diti nekaj posebnega, da so se oddaljili. Najbolj ne-
rodno je bilo pa to: Če je bil kapitan Harry Grant
res ujetnik enega teh plemen, ali so ga odpeljali na
sever ali na jug? Ta dvom je neprestano vznemirjal
Glenarvana. Sledi po kapitanu za nobeno ceno niso
smeli izgubiti. Končno je bilo v resnici najbolje, rav-
nati po Talkavovem nasvetu in iti najprej do vasiče
Tandil. Tam bodo vsaj našli nekoga, ki jim bo vedel
kaj povedati.

Proti četrti uri popoldne so zapazili na obzorju
griček, ki bi se mogel v taki ravnini mirno imenovati
gora. To je bil grič Tapalquem, na čigar vznožju so
popotniki taborili naslednjo noč. Pot preko tega griča
so naredili drugo jutro; bila je nadve lahka. Hodili
so po peščenih, valovitih, položnih obronkih. Takle
griček ni mogel ovirati ljudi, ki so preplezali andski
greben, samo konji so stopali nekoliko bolj počasi.
Opoldne so šli mimo zapuščene utrdbे Tapalquem.
To je prvi člen v verigi utrdb in trdnjav, ki čuvajo
na jugu deželo pred indijanskimi roparji. O Indi-
jancih še vedno ni bilo ne duha ne sluha. Talkav je
bil čimdalje bolj začuden. Proti poldnevu so se ven-
dar pokazali trije jezdec na dobrih konjih in dobro
oboroženi, ki so za trenotek opazovali četico. Toda
na noben način niso dali, da bi se jim kdo približal.
Raje so zbežali z neverjetno hitrostjo. Glenarvan je
bil od nevolje ves iz sebe.

»Gavči,« je dejal Patagonec in imenoval Indi-
jance z imenom, ki je pred kratkim naredilo tako
zdrabo med majorjem in Paganelom.

— Oho, Gavči, se je zasmel Mac Nabbs. Ej,
Paganel, danes pa ni severnega vetra. Kaj pa mislite
danes o teh zverinah?

— Mislim, da bi jih po zunanosti in obnašanju
lahko prišteli k roparjem, je odgovoril Paganel.

— In kako daleč je od videza do resnice, moj
dragi učenjak?

— Samo en korak, ljubi major!

Paganelovo priznanje je vzbudilo vsesplošen
smeh, ki ga pa ni prav nič spravil v zadrego. Kar
zadeva te Indijance, je pa še sam naredil jako dobro
opazko:

»Čital sem nekje,« je dejal, »da imajo Arabci
okrog ust zelo nenavaden izraz divjosti, dočim so
njihova boljša čustva izražena v njih pogledu. Pri
amerikanskem divjaku je pa to baš narobe. Ti ljudje
imajo posebno zloben pogled.« Pokleni raziskova-
lec izrazov ne bi bil mogel izborneje označiti indi-
jansko plemo.

Vendar pa so na Talkavo zahtevo odslej jezili
bolj skupaj. Naj je bila dežela še tako zapuščena,
iznenadenju od katerekoli strani se je bilo treba
izogniti. Vsa ta previdnost je bila brez potrebe, in
še tisti večer so taborili v prostranem taborišču, kjer
je sicer zbiral glavar Katrijel svoje indijanske tolpe.
Pri pregledovanju zemljišča je Patagonec, ker ni bilo
svežih sledov, spoznal da v taborišču že dolgo ni bilo
nikogar. Drugo jutro so dospeli Glenarvan in tovariši
zopet v ravnino. Zagledali so prve estancije, ki se
vrste okoli Tandila. Talkav je sklenil, da se nikjer
ne ustavi in da povede četico naravnost v trdnjavo
Independencia, kjer je hotel povprašati, zakaj je vsa
dežela tako čudno zapuščena.

¹ Tako imenujejo velike pristave, kjer rodijo govedo.

=====

»Cirilova knjižnica« v Mariboru
je izdala dosedaj 15 zvezkov, ki obsegajo večino prevode iz
svetovnih literatur (angleške, francoske, italijanske). — Vse
priporoča Književni odbor v Ljubljani.

=====

Na zahtevo

Vam stavimo brezplačno proračun za
črtanje in vezavo poslovnih knjig po navodilu.

Knjigoveznica K.T.D. v Ljubljani
Kopitarjeva ulica 6. II.

Strojne tovarne in livarne d. d.
Ljubljana, Dunajska cesta 35

ZVONARNA

Karlovška cesta šte. 1

**Ustanovljena leta 1688.,
od l. 1767. — 1919. Samassa**

Čast. gosp. konsist. svetnik P. Hugolin
Sattner je 26. avgusta t. l. v tej zvonarni
preizkusil 6 bronastih zvonov za Komendo
pri Kamniku in strokovnjaški ugotovil:

Dispozicija zvonov slove: B (2692 kg), D (1296 kg),
F (720 kg), G (551,5 kg), in B (335 kg), je torej har-
monično-melodično zvenenje, ena najlepših dispozicij
za petero zvonov, ker temelji na toniki in da največje
zadostilo. — Zvonovi so po livu, vnanji obliki, okraskih
neoporečni, material prvovrsten, glasovi mehki, trajni,
čisti, med seboj v lepem razmerju, pravilno uglašeni.
Zvonovi bodo razstavljeni na velesejmu in bodo gotovo
zbujali veliko pozornost. Vsled vseh teh vrlin se izrekam za
sprejem zvonov od strani cerkvenega predstojništva.

Zahtevajte cenike! — Oglajte si zvonarno! — Cene konkurenčne! —
Izdelki umetniško mojstrski. — Kulantni pogoji. — Kratki dobavni roki!

Ustanovljeno l. 1879

Telefon šte. 553

Riljačevičarstvo

AVGUST MARTINČIČ

LJUBLJANA, Rimska cesta 14

**proo in edino podjetje za napravo
jeklenih valčnih zastorov v Sloveniji**

priporoča napravo novih valčnih zastorov in popravo istih po kon-
kurenčnih cenah ter ima vse pripadajoče blago stalno na skladišču.

Izdeluje in se priporoča za naročilo

solčnih plah, okrižij vsake vrste od priproste do najbogatejše
izpeljave, škarjasta omrežja, železja za štedilnike, ventilacije raznih
vrst, razna okovja, železna vrata in okna, okrogla železna stopnišča,
predpečnike iz železa in bakra.

Stalna zaloga štedilnikov v priznani vestni in solidni izvršitvi!
Rotogeno varjenje in rezanje

Ustanovljena 1834

Ustanovljena 1834

Veletrgovina

I. C. MAYER, LJUBLJANA

Manufaktura

En gross

En detail

Zaloga čevljev

tvor-
nice **F. L. Popper, Chrudin**

Oglasi v „Slovincu“ imajo vedno velik uspeh!

HMELJARJI!

Vinko Vabič

imejitelj veletrgovine s hmeljem v Žalcu

Vam **naznanjam**, da razni priložnostni prekupevalci v hmeljarskem okolišu, ki se redno ne bavijo s to kupčijo,
skušajo dobiti hmelj od Vas **pod lažnivo prevezo**, da kupujejo hmelj za mojo tvrko.
Z vzorci letajo potem po trgu Žalec in ponujajo to blago na vse strani. V mnogih slučajih se je zgodilo, da potem, če cena
pade, blaga ne prevzamejo, ne plačajo, ampak **ga pustijo Vam — na podu!** Take slučaje že sami poznate!

Pozor torej!

**Pooblaščeni nakupovalci za mojo tvrko
so le naslednji:**

gospod **Ivan Virant**, trgovec, Žalec
gospod **Josip Aubrecht**, upravitelj, Žalec
gospod **Ivan in Franc Vodlak**, posestnika, Zg. Gorče pri Braslovčah
gospod **Ljudevit Košir**, trgovec in posestnik, Prekopa pri Vranskem
gospod **Jože Kočevar**, trgovec, Zgornja Ložnica
gospod **Ivan Kramar**, gostilničar, Liboje

Opozarjam!

Pazno zasledujem one, ki hočejo na zgoraj navedeni način škodovati
dobremu glasu moje tvrke. Več slučajev že poznam! Brezobzirno bom
nastopil pravno pot v zaščito moje tvrke in da zadenejo krivce vse posledice.